

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnih prejemih:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-20

Šepini naj se frankirajo. Recepti se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, (1. nadstropje levo), telefon št. 84.

Izjema vsak dan avtor izjemni podelje in praznike.

Inserat velja: petdnevno po 14 vrn., na dvakrat po 12 vrn., na tretji ali večkrat po 18 vrn. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravištvu naj se pošljejo naročnine, računskije, (inserat itd.)
to je administrativno stvari.

Poznamo številka velja 18 vinarjev.

Na pismenih naročilih brez blagovne vrednosti naročnine se ne oziira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski narod“ velja po pošti:

na Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

na Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakma.

Upravištvu: Knafljeva ulica 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Shod v Kostanjevici.

V nedeljo, dne 11. julija je bil v Kostanjevici ustanovni občni zbor naprednega političnega in gospodarskega društva za Kostanjeviški sodni okraj. Udeležba je bila izjemno velika. Prvi govornik je bil župan Hribar, ki je izvajal sledeče:

Dragi rojaki!

Predvsem Vas bom prosil, da imate z mano nekoliko potrpljenja. Pripeljal sem se namreč danes ponoči z Dunaja in se podam nočjo zopet tja. Utrujen sem, in zato moja izvajanja ne bodo tako zaokrožena, kakor morabit pričakujete. Vendar pa si bom prizadeval počati Vam jasno sliko o političnem položaju.

Vas vse, ki se zanimajo za javno delovanje, razburja, da zadnje dni poročila iz državnega zbora. Ta poročila pripovedovala so, da se vrše pogajanja ali naj bi državni zbor deloval še nadalje ali ne. Sem poročilom napravila je konec vest, da je bil državni zbor včeraj nenadoma zaključen. Kakor veste, vršile so se volitve v državni zbor na podlagi nove volilne pravice, o kateri pravijo, da je splošna in enaka. To pa je velika laž. Res je, da se dobili volilno pravico taki, ki nobene davke ne plačujejo; uzakonila se je pa velika krivica, da so se sestavljali novi volilni red za drž. zbor, Slovanci, katerih je 14 milijonov, dali manj poslancev, kakor pa Nemci in ostali neslovenski narodnosti, katerih je skupaj samo 9 milijonov. Edino poslancev narodno-napredne stranke v bivšem drž. zboru dr. Ferjančič, Plantan in dr. Tavčar branili so se proti tej krivici. Ker so se pa zlasti klerikalec petogovalj zanj, je res novi volilni red dobil veljavo.

Na podlagi njega izbral se je sedanji državni zbor, v katerem so Slovanci proti drugim narodnostim v manjšini. Odtod izvira, da mi, ki damo državi največ davka in cesarju največ vojakov, nimamo tiste odločilne besede, kakor bi jo morali imeti. (Res je!) V sled tega je nastala potreba, da se slovenski poslanci kolikor mogoče tesno združijo.

Kar se Hrvatov, Slovencev in Srbov tiče, razdelili so se po krivdi poslancev za katerih izvolitve so se najbolj pehali duhovniki, v dva kluba. Načelnik slovenskih klerikalcev dr. Šusteršič je zbral v svojem klubu 17 poslancev; dočim se je ustanovil drugi klub, takimenovana »Zveza južnih Slovanov«, v katero je vstopila

pilo 20 poslancev. Da boste vedeli, kaj pomenja beseda »klub«, pripominjam, da v državnem zboru beseda posameznika teško pride do veljave. Sele cela skupina si pridobi upliv. Take skupine imenujejo se klubi.

Ti dve skupini jugoslovanskih poslancev sta s početka vsaka zase postopali; v važnih stvareh splošnega političnega pomena pa se je skušalo od slučaja do slučaja doseči soglasje. Ko je pa po padcu ministrstva Beckovega vse kazalo, da dobe Nemci vso moč v roke, združila sta se oba jugoslovanska kluba tesneje in našli so se Slovenci, klerikalec — to je pod duhovsko komando stoječi — in naprednjaki, to je samostojno misleči ljudje, ki se ne dajo od nikogar komandirati, v skupnej, takozvani »Narodni Zvezi«, ki si je postavila za glavno načelo, da mora postopanje obeh jugoslovanskih skupin biti v vseh narodnih in pa v vseh splošno političnih vprašanjih enotno.

Posebni odbor, ki je bil izbran iz »Narodne Zveze«, pa je dobil nalogo stopiti v dogovore s češkimi in rusnimi poslanci. Iz teh dogovorov nastala je »Slovenska Enota«.

Ko je sedanji ministrski predsednik Bienerth imenoval novo ministrstvo, v katero je poklical grofa Stürgkha in dr. Hohenburgerja ter na ta način napovedal boj Slovencev in Slovonom sploh, sklenila je »Narodna Enota«, da se ima začeti najostrejša opozicija proti novemu ministrstvu.

Da boste umeli kaj pomeni beseda opozicija, pripominjam, da se pravi to upirati se; v tem slučaju upirati se je namenoma, da se strmo glavita ta dva ministra in postavita na nju mesto druga, ki bosta Slovonom, ako ne prijazna, pa vsaj pravična.

Opozicija se lahko vodi na različne načine; vendar je najnavadnejši glasovanje proti proračunu, tedaj na ta način, da se ministru ne dovoli denarja, ki ga potrebuje za redno upravo svojega resorsta.

Za ta način uporabe izrekla se je tudi »Slovenska Enota«, ko je prišlo do razprave o proračunu. Opozicija pa je lahko tudi takšna, da prepreči — če ni drugače, tudi s silo — razprave v državnem zboru. Ta način opozicije imenuje se obstrukcija. »Slovenska Enota« izrekla se je za prvi način boja proti ministrstvu, to pa zato, da se ne bi moglo reči, da je državni zbor, v kateri so poslanci prišli zato, da delujejo, samo onemogočil vsako delo. Pri glasovanju o

proračunu ostala je »Slovenska Enota« sicer v manjšini, kajti vlada je dobila 20 glasov večine od nemških in drugih neslovenskih strank; vendar pa je pokazala »Slovenska Enota«, da je silno močna in da utegne prilika priti, ko bo ta opozicija, kateri je manjkalo do večine le 20 glasov, zadobila sčasoma tako moč, da jej bode mogoče izreči nezaupanje ministru. Tako je »Slovenska Enota« pridobila veliko moralno zmago: t. j. ne sicer tako zmago, ki podere nasprotnika k tlom, ampak mu da resen opomin, da stoji na jako trhljih nogah in da je potreba le še malega naskoka, da se vrže ob tla.

»Slovenska Enota« je pa zlasti zavzela se za bosanskega kmetu, katerega tlačilni vladni in ogrski židje pri predlogu, ki ga je stavil v odseku vitez Vuković, ter ga je od njega sprejel in v zbornici v svojem imenu vložil dr. Šusteršič. Ta predlog je sicer propadel s 5 glasovi, pač pa je bil sprejet dr. Redlichov posredovalni predlog, ki v milejši obliki izraža soglasno, da izžemanja bosansko-hercegovaških kmetov državni zbor ne bo dopustil. S tem je bila zopet velika moralna zmaga pridobljena.

Pripomniti pa je treba, da je pri tej priliki napadal dr. Šusteršič ministra Bilinskega, posebno, česar »Slovenska Enota« ni hotela, med temi tudi vsi člani »Zveze južnih Slovanov«, niso odobrvali. Prišlo je tako daleč, da je dr. Krek stavil predlog, da bi se na slovesen način izrekla nezaupnica Bilinskemu. Mnogim poslancem se je zdelo, da kot Slovanci, ne moremo na tako oster način nastopiti proti ministru Slovanu; to pa zlasti zato, ker se pri proračunu naučenega in pravosodnega ministrstva ni z isto vehemenco nastopilo proti Stürgkhu in Hohenburgerju, katerima je glavno veljal naš boj. Odtod nesoglasje katero so izrabljali pri nas doma klerikalec proti naprednjakom.

Ker je dandanes časnikarstvo nekaka velemoč, naravno je, da se obe naši politični stranki zaradi razširjanja svojih načel poslužujeta časnikov; klerikalec pred vsem dnevnika, ki nosi ime »Slovenec«. Ta »Slovenec« ki z resnico — to hčerko božjo — ni bil nikdar v posebnem prijateljstvu, (veselost) sedaj neprenehoma ponavlja, da si zlasti jaz in dvorni svetnik dr. Ploj nisva upala glasovati proti proračunu ministra Bilinskega. Konstatujem, da je to

debela laž, ker sva oba glasovala proti temu, da bi se dovolil finančnemu ministru proračun; nisva pa nikdar — in poleg naju še več družih slovenskih poslancev — bila za to, da bi ministru Bilinskemu poleg tega, da mu denarja ne privolimo, dajali še klofute, dočim so se pardonovali nemški ministri. Tako je nastalo novo nesoglasje v »Narodni zvezi« iz katere so že prej izstopili štirje dalmatinski poslanci, ker se jim vsled avtokracije dr. Šusteršičeve ni dovolilo pri glasovanju o proračunu iz tehtnih razlogov izostati iz zbornice.

Po končani razpravi o proračunu prišlo je v »Slovensko Enoto« na vrsto vprašanje, ali naj se dovoli še o kakem vladnej predlogu razpravljati ali ne. »Slovenska Enota« odločila je z večino glasov, da je z rešitvijo proračuna dopolnjena naloga državnega zbora pred počitnicami. Manjšini »Slovenske Enote« ta sklep ni bil po volji. Ker je želela, da bi na dnevni red prišle zadeve, ki se tičejo koristi avstrijskih narodov, tako na primer predloga o lokalnih železnica, med katerimi je tudi železnica Polzela-Motnik, dalje predlog, da se zniža cena žitu, katero so ogrski židje umetno pogajali v kvišku in končno pooblastilni zakon, ki bi med ostalim omogočeval, da se sklone trgovska pogodba s Srbijo, Črno goro in Bolgarsko. Bržkone bi se bilo po pogajanjih med »Slovensko Enoto« in vlado tudi doseglo sporazumljenje glede rešitve vsaj nekaterih teh stvari, da niso češki agrarci in slovenski klerikalec na svojo pest vložili celo vrsto obstrukcijskih predlogov. Mi smo sicer vedeli, da je bil ta boj jako neprilichen uprizorjen ter smo slutili, da dožive obstrukcionisti hud poraz, toda ker smo bili z njimi v skupni zvezi, nismo hoteli padati jim v hrbet, ampak smo mirno čakali uspeha obstrukcije. Ta uspeh pokazal se je včeraj, ko je bil državni zbor zaključen. Vlada se je sicer pogajala za umaknitev nujnih predlogov; a vsled ne spretnosti voditeljev obstrukcije so se ta pogajanja razbila, obstrukcionisti pa so doživeli blamažo, kar bi se gotovo ne bilo zgodilo, ko bi se bili prej s svojimi sotočarji posvetovali. Nespretnost pri pogajanjih je bila pa takšna, da so se za ustavljanje obstrukcije stavili predlogi, ki so nam naravnost prinesli škodo. Tako je dr. Šusteršič bil zahteval kot prvi pogoj, da se ustanovi kar troje vseučilišč naenkrat in sicer v Brnu, Lvovu in Ljubljani;

dalje, da se preustroji ministrstvo, potem, da mora dr. Ploj svoj delegacijski mandat odložiti in končno, da se zadeva bosenske agrarne banke zopet vzame v pretres.

Najvažnejše vprašanje za nas Slovence je danes ustanovitev slovenskega vseučilišča. Našesinove moramo pošiljati v Gradec, Prago in na Dunaj. V Gradcu in na Dunaju je največ težav; mnogo se jih poizgubi, mnogi pa stradajo, ker jim primanjkuje denarnih sredstev. Neobhodno potrebno je torej, da dobimo svoje vseučilišče v Ljubljani. Za to vseučilišče je bilo po zaslugi »Vseučiliškega odseka«, ki deluje od leta 1901 sem, pripravljeno vse in mi bi bili letos lahko dosegli rešitev te zadeve, kajti Italijani so, ker nismo hoteli pripustiti razprave o italijanski pravni fakulteti, prišli k nam z željo, da se začnemo z njimi pogajati. Tudi Nemci so želeli, da se najde sporazum med južnimi Slovani in Italijani zaradi vseučilišnega vprašanja in je nek voditelj Nemcev prišel k nam v tej zadevi posredovati. Ko se mu je povedalo, da je sporazum mogoč, ter mu naznanilo, na kak način bi se ob enem imelo rešiti vprašanje slov. in italijanske pravne fakultete, izjavil je, da je po njegovem mnenju ta način rešitve tudi za Nemce sprejemljiv. Mesto, da bi bili na to pristopili obstrukcionisti, prišli so kar z zahtevo po treh vseučiliščih naenkrat, ter tako razburili ves nemški svet. Naravnost pregrešno je torej bilo; da so v tako zvezo spravili slovenske vseučilišče.

(Odobranje.) Skrajno frivolna je bila igra naših klerikalcev tudi pri zahtevi na sprejembo ministrstva, ker so zahtevali ministrsko listino le za sebe in ne — kar bi edino lejalno bilo — za Jugoslovane. Ostali so pač zvesti sami sebi. Vsaj so zato, da bi onemogočili, da bi kdo izmed Jugoslovancev, ki ni član Šusteršičevega kluba, minister postal, stavili predlog, naj se odpravi institucija ministrcev-rojakov. (Klic: Sramota!) Ker je čisto gotovo, da Čehi, Poljaki in Nemci nikdar ne bodo v kaj takega privolili, pomeni ta predlog za južne Slovence zato veliko nevarnost, ker jim vlada ne bo dala hotela dati ministra-rojaka, češ, saj ste se sami izrekli proti temu. Sedaj pa dr. Ploj, ki je bil izmed treh naprednih štajerskih slovenskih poslancev izvoljen v delegacijo! Lani je bil delegat vzet izmed 4 klerikalnih štajerskih slovenskih poslancev; le-ti bi bili torej letos morali voliti naprednjaka. A naši klerikalec so

LISTEK.

Praški odmevi ljubljanskih pevskih slavnosti

Dne 8. t. m. je doživela praška slovenska kolonija po dolgem času zopet lep večer, ki ji bo ostal v dobrem spominu. Na ta večer je priredil »Hlahol Vinohradsky« v »Narodnem domu« na Kralji Vinogradski prijateljski večer s petjem in obujanjem spominov na ljubljanske dneve, kamor so bili povabljeni tudi Slovenci. Cel večer je prešel v taki odkriti radosti in v tako srčnem navdušenju, da se je videlo jasno, kako je Čehi navdušila naša lepa domovina, naš pevski narod, naša pesem, veselica in — zadnje ni najzadnje — tudi eviček.

Večer je otvoril g. predsednik, ravnatelj Fr. Šubert, znani stari prijatelj slovenske gledališke umetnosti, pozdravil je navzoče, posebno slovenske goste, kot zastopnike slovenskega naroda, ki je po cilj in stremljenjih Čehom najbližji in s katerim ima tudi največ duševnih in kulturnih zvez. Usojeno je bilo »Hlaholu Vinohradskemu«, da je ravno na slovenskih tleh v beli Ljubljani dosegel oni uspeh, ki mu je pridobil

ime med prvimi pevskega društvi ter mu naklonil celo venec prvenstva na ljubljanskem koncertu. Nato je dr. Limpouch v dovtipnem in zabavnem referatu popisoval potovanje čeških pevcev v Ljubljano. Spominjal se je pri tem predvsem z radostjo na navdušeni vsprejem, s katerim je sprejela Ljubljana češke pevce, na razne epizode, na nastop »Hlahola« pred Prešernovim spomenikom, na koncertni večer in nastop ter uspeh vinogradskega »Hlahola« na kar je sledila nadaljna pot na Postojno, Trst in Bled. Med posebnostmi, ki so referenta zanimale, je omenjal ljubljansko ljudsko veselico, ki je pač posebnost svoje vrste in ji ni nič enakega in podobnega v Pragi mogoče misliti, in vsprejem v Trstu, ki je presenetil češke goste in referent je pri tem opravičeno opozarjal, da je v korist nas vseh, da krepimo slovenski element ob Adriji. Nato je prečital govornik poročilo »Slov. Naroda« o pevske slavnosti ter oceno, ki priznava prvenstvo v pevske umetnosti češkemu društvu in med temi »Hlaholu Vinohradskemu«. Pevec V. H. so resno smatrali svoje poslanstvo v Ljubljano in v tej zavesti so dosegli tudi svoj nepričakovani uspeh, pri čemer gre mnogo zasluge posebno dirigentu g. Zuni. H koncu je govornik povdarjal, da današnja pevska društva nimajo več

one naloge, probujati narod, kakor v prejšnji dobi, ampak predvsem gojiti estetični čut ter spopolniti pevsko umetnost do kar najvišje stopinje.

Po tem govoru je predsednik Fr. Šubert čestital v imenu navzočih Hlaholu k njegovemu nenavadnemu uspehu ter ga vspodbujal k nadaljnjemu delu na polju umetne in slovenske pesmi, ker misli Hlahol tudi na to, da dobi svoje zastavo, je omenjal g. predsednik, da bi bilo umestno, da se na tem praporu poleg grba mesta Kralji Vinogradov sveti tudi grb mesta Ljubljane, kjer je Hlahol pokazal višek svoje pevske umetnosti. Ta misel je bila od navzočih z navdušenim plaskanjem sprejeta in bilo bi gotovo krasno, ko bi se tudi uresničila, za kar bodo brez dvoma poskrbele naše dame. Na to je zapel Hlahol pod dirigentom g. Zuna nekaj pesmi, med njimi tudi »Slovenec sem«, ki se je češkim pevcem tako priljubila, da je bila nekaj refrain celega večera in se je zopet in zopet ponavljala. Moram pripomniti, da se mi še nikdar ni tako lepa zdela, kakor tukaj v Pragi.

Radost in navdušenje se je še povečalo, ko se je prečitala pesem »Slovenska«, ki jo je na svojem potovanju zložil navzoči inž. g. Jož. Bašta, ki je v nji dal duška čustvom, ki so polnila srca čeških gostov na Slovenskem. Glasi se tako:

Slovenska.

„Poglejmo si v oči one so zrcalo srca“.

Slovensko, Slovensko, Krajno milo, lepá domovino, Ljubani bílá! Hory tvé sněžné se s oblohom snoubí, písně náše Tvá jezera roudí v nášém duše kdo v nivy Tvé vkročí tomu se radosti rozpláčí oči, oči ...

Slovinci, Slovinci, slovenské děvy, v srdci Váš láska tkví na tvých lipách zpěvy v tvářích Váš rozkvétá v očí Váš lesklé se děmáky trpytí ... Srdece se rozchvěje hlava se točí tomu kdo pohledne ve Váš oči, oči ...

Tele „oči, oči ...“ so nastale vsled tega, ker nimajo Čehi navade, da se pri trkanju s kozarci gledajo v oči, kar je pri nas lepa navada, in

1 snubilo, dotikajo; 2 vabijo; 3 robljo, obdajajo; 4 navdušenje; 5 vstopiti; 6 tiči, polje; 7 ustnice; 8 zibljejo; 9 pesmi; 10 obraz; 11 cveteli; 12 cvetje; 13 blišč, lesketajoč; 14 vzmeti; 15 vrti; 16 oblak, vihra; 17 koč; 18 naj; 19 uvidijo; 20 gledajo, opazujejo; 21 tujina; 22 valovi.

Slovinci, Slovinci, slovenské matky, před černou chmurou své chraňte chatky, z Vaší nechtí slovinců hostinné výše. v národ náš Slovinců zdravý vzduch dýše. V mládeži Slovinců budoucnost zočí bdi nad ní matek jich ohnivě oči, oči ...

Slovinci, Slovinci, slovanští bratři Češi ze severu na Váš boj patří, ciziny! ohny, lež na Váš se valí nechtí se o slovinců rozbíjí skály. A kde se Adrije zlé viny točí, tam bystré upněte sokolí oči, oči!

zato so jih menda bratje vedno opominjali: v oči, v oči ... Mogoče pa tudi, da so bile temu vzrok kake druge oči ...

V imenu Slovencev se je zahvalil za ta krasni večer fil. Ivan Lah, ki je čestital Hlaholu k njegovemu uspehu v Ljubljani, kajti tudi slov. akademiki v Pragi so večinoma vinogradski občani. Imamo skupno domovino, skupno pesem in — zadnje ni najzadnje — tudi vino, pri čemer je govornik povabil vse, ki se jim toži po slovenskem vinu, da obiščejo prostore vipavske vinske kleti na Vinogradih, kar je bilo z aplavzom sprejeto.

V imenu Hrvatov je govoril g. Didolič, ki je omenjal, da dobi vrlaga dirigenta Hlahola Vinohr. bo doče leto hrvatska opera, na kar je g. dir. Zuna odgovoril, da z radostjo odhaja na slovenski jug delovat za procvet glasbene umetnosti. Po tem je zapel zopet »Hlahol« in posamezne točke gđ. J. Klíkova.

Tako se je izvršil ta prijateljski večer in še pozno v noči so odmevali ubrani glasovi: zatorej dobro vem .. drugi pa so ponavljali: oči, oči ... Bil je nam ta večer dokaz, da navdušenje, ki ga je povzročila Slavčeva 25letnica, ter ga še povečala ljubljanska slavnost, ni bilo le trenutno, ampak, da so odhajali pevec iz pevske Ljubljane res v prepričanju, da ima

besedo požrli. — Videč to nemški štajerski poslanci, volili so dr. Ploja. Sedaj pa pride načelnik klerikalcev dr. Šusteršič z zahtevo, da se mora dr. Ploju odvzeti mandat! To je naravnost smešna zahteva in neverjetno je, da jo je mogel staviti mož, o katerem bi se pač smelo misliti, da ima kaj skusev v politiki. Vsaj ve vsak politični otročaj, da s Plojevim mandatom ne more razpolagati niko do ko Ploj sam. Ministrski predsednik Bienerth je dr. Šusteršiču tudi res kar naravnost v tem smislu odgovoril na njegovo zahtevo. Dr. Šusteršič videč, da se je krvavo blamoval, je sedaj začel tajiti. To je pač skrajno nemoško! Zato ga je pa sedaj ministrski predsednik sklicujoč se na pričevarje ministrov Brafa, Zlačka in Weisskirchnerja postavil na laž. Vse to je dalo povod, da so se slovan-ske stranke, ki se niso udeleževale obstrukcije, jele odvracati od obstrukcijonistov. Prvi so bili češki klerikalci, ki so izjavili, da pod takimi okolišninami ne morejo več ostati v »Slovanski Enoti«. »Zveza južnih Slovanov« jim je sledila, kajti glede na nelojalnost naših klerikalcev sklenila je stopiti iz »Narodne Zveze« ter kot samostojen klub vstopiti v presnovano »Slovansko Enoto«. (Odobranje.)

V jeseni se bodo Slovani zopet dogovarjali, da napravijo skupno parlamentarno zvezo. »Zveza južnih Slovanov« bo pri teh pogajanjih nastopala samostojno in ne v vlečki Šusteršičevi, ki je pokazal, da vodi ves boj le za ministrsko kreslo. — Naravno je, da smo mi za složno delo in skupen nastop vseh Slovanov in upanje je tudi po ponesrečeni obstrukciji nekaternikov, da se to doseže. Potem bosta pa videli, da ne bo dolgo trpelo, ko bo zmagala na Dunaju močna volja in trdna falanga slovanskih poslancev. (Živio-klici.) Ko sem Vam tako pojasnil, kak političen položaj je v državi nastal po krivdi onih, ki v enomer trde, da so najbolj pametni, treba se je ozreti nekoliko na delovanje modrih naših klerikalcev v deželi kranjski. — Bil sem več let poročevalec o proračunu v deželnem zboru Kranjskem. Kot tak sem vedno pazil, da obvarujem prebivalstvo novih davkov. Vse drugače klerikalci. Ti ljudje, katerih prototip je duhovnik Lampe, ki sicer o gospodarstvu razume ravno toliko, ko zajec o bobnu, ki pa misli, da je z zadnjim mašniškim posvečevanjem sveti duh razilil čezenj vse svoje darove, (Veselosť!) postali so sedaj absolutni vladarji v deželi. In kako izražajo ta položaj? Oni, ki so vsled svoje obstrukcije zakrivali, da kmet ni dobil nikake podpore celih šest let, ter so se širokoustno bahali, da upeljejo silno pametno deželno gospodarstvo, pokazali so svojo pamet s sklepom najeti 10 milijonov posojila! (Klici ogorčenja!)

Dragi moji! Dolgove delati zna pač vsakdo, ako ima le kaj kredita. In naša dežela ga, hvala bogu, še ima. Vpraša se pa, kdo bode te dolgove, za katerih odplačilo bode petdeset zaporednih let treba odšteti po pol milijona na leto, plačeval. Kdo drugi, ko ti slovenski kmet, ti obrtnik, ti meščan. (Pritrjevanje.) Plačeval boš, da boš krvavec.

Pri tem pa je potreba imeti tudi pred očmi, da je v deželi stan, katemu se še vedno godi velika krivica, ki se bode morala popraviti. To je učiteljski stan, ki ob vladajoči draginji s svojimi sedanjimi prejemki nikakor ne more več izhajati in se bode moralo zanj kaj storiti. In tudi zato boš moral bremena nositi ti slo-

venski kmet, ti obrtnik in malomeščan. Ta bremena bi ti še zmagal, ko bi ti klerikalni politiki ne bili naprtili odplačevanja 10 milijonov, katere so najeli, da bodo svojim pristašem delili napitnine. (Pač res!) Teh 10 milijonov razteple se bode, da nikdo ne bode vedel kako!

Otresi se torej ti slovenski kmet, ti obrtnik in ti meščan, komande ljudi, ki ne vedo kje te črevelj žuli in kaj zahteva življenje; zakaj v lemenatu se žal ne nauče vsega. (Odobranje.) Sicer boste pa tako kmalu čutili sami na svojih žepih gospodarstvo dr. Lampetovo in njegovih tovarišev, vsaj — dejal bi — že roke držite v Vaših žepih, da pobero iz njih zadnje vinarje, za odplačevanje najetih deželnih dolgov. Zato je pa dolžnost vas vseh, če hočete, da vas ne poženo iz rodnihi hiš, da skupaj stopita in s tesno organizacijo nastopita meščan in kmet, da ubranita svoje žepa pred temi novimi gospodarji dežele. Prijatelj dr. Oražen, Vaš rojak, dal Vam bode koristnih mišljavev za organizacijo. Uvažujte jih in ustavite krepko trdnjavo narodno-napredne misli v kostanjeviškem okraju.

Končno še nekaj besedi o domačem boji. Klerikalci napadajo narodno - napredno stranko po svojih listih kar najstrupeneje. Izmed teh listov poznate gotovo »Domoljuba«, zato, ker ga zastojni dele po vaseh. Zmerjajo nas z liberalci, dasi smo narodni naprednjaki. Zakaj narodni? Zato ker smo vsi Slovenci. Jaz sem n. pr. rojen na kmetih, kakor vi. Vsi vkup pa ljubimo svoj jezik ter zahtevamo, da pride do veljave v slohah ter uradih, tako, da bodo naši sinovi dobivali boljših služb.

Mi smo pa tudi napredni, to je miželimosvojemurodu, da stalno napreduje v prosvetnem in gospodarskem oziru, kajti kdor ne napreduje, kdor ostaja na istem mestu, ta že nazaduje. Za napredek je pa potreba, da vsakdo začne s svojo glavo misliti, da samostojno degodke presoja in da mu ni treba šele čakati, kakošne mnenje se mu bode o njih zaukazalo.

Naravno je, da našim klerikalcem, ki vedo, da zamorejo svoje gospodstvo vzdržati le tako dolgo, dokler se ljudstvo ne postavi na lastne noge, to ni všeč. Zato pa udrihajo na vse kriplje po narodno - napredni stranki, in ker sem jaz načelnik te stranke, lete najhujši udarci po mojem hrbtu. Politične borbe se tudi ne plašim. Utrjen sem v njej, vsaj že od leta 1876., tedaj celih 33 let, stojim v njej. Toda naši klerikalci so iz politične borbe napravili ostuden obojen boj. (Klici ogorčenja.) boji, čigar način je pri drugih narodih neznan.

Tako je na nekem shodu napadel mene strupeni dr. Lampe osebnost ter se je pridržnil očitati mi osebno nepoštenost na tak način, da ga pred sodišče še pozvati ne morem. (Čujte!) Dejal je namreč, da me javno pozivlja, naj zatrdim na svojo čast in poštenje, da nisem nikdar, kadar so se oddajali v Ljubljani mestna dela ali kadar se je šlo za narodne naprave, sprejemal kakih daril, odnosno jemal provizije. To očitanje je takšno, da bode vsakdo izmed nerazsodnih »Slovenčevih« bravcev — in teh je velika večina, prepričan, da sem se res dal podkupljati. Če pa dr. Lampeta tiram pred sodišče, tedaj bode ta poštenjak v duhovski obleki brez dvojbe tajil, da mi je hotel kaj ne poštenega očitati, čes, da me je samo pozival na svojo čast in poštenje izjaviti, da nisem jemal daril. Kakahudo-bija se videti v tem! Pa še na nekaj drugega računa dr. Lampe. On uživa

kot deželni poslanec imuniteto. Sodišče ga torej soditi ne sme, dokler deželni zbor v to ne privoli. Naravno je, da klerikalci, ki imajo absolutno večino v deželnem zboru, po pregovoru, da vrana vrani oči ne izkljuje, dr. Lampeta ne izroče. Če bi pa to zaradi lepšega vendar — le storili, vlekli bi rešitev skoro gotovo tako dolgo, da žalitev po zakonu zastara, kar dosežejo tem laglje, ker se deželni zbor skliče še le meseca septembra. — Sicer je pa v tem oziru dr. Lampe mojster. Vsaj je, da uteče sodišču, že nekolikokrat zbežal v inozemstvo samo zato, da se mu obvestilao tozbahzaradi žaljenja časti niso dostaviti mogla. Ko je pa stvar zastarala, videlo se ga je švedrati zopet po Ljubljani. (Veselosť.)

Podoben je torej paglavcu, ki iz varnega zavetja meče kamenje na mimohodeče ali pa, ki ti zaluča blata v obraz, potem se pa skriva. (Pač res!) Med takim paglavcem in dr. Lampetom, je le ta razloček, da prvega kot hudoben subjekt vsi poznajo, dočim ima drugi pri nekaterih nimbus zaradi tega, ker vsak dan stopa pred altar božji. Kakšna mora pač biti njena čista daritev! (Burno odobranje.)

Pod temi okolištni jaz seveda dr. Lampetu ne bodem odgovarjal.

Moje roke so čiste. Glede njega pa pripominjam, da je nad take vrste ljudmi najostrejšo obsodbo izrekel naš Odršenik. (Burno, dolgotrajno odobranje sledilo je temu govoru.)

Nato je še domačin dr. Ivan Oražen zbranim govoril v poljudnih besedah o pomenu in namenu organizacije za narodno - napredno stranko. Pozivljaj jih je, naj se tesno oklenejo organizacije, kateri naj javijo vse svoje težnje in želje, in katerra jih bode skušala potem po svoji moči uresničiti. V živih slikah naslikal jim je boji, katerega vodi klerikalna stranka proti narodno - napredni stranki kot taki, in pa tudi proti posameznim njenim pristašem, posebno še proti učiteljstvu. Materijelno in moralno skuša se škoditi našim pristašem, in nobeno orožje ni pregrdo, da se le oškoduje vaš pristaš.

S trpkimi besedami ožigosal je strankarsko in zavratno postopanje deželne vlade proti naši stranki, katero bi najraje vtople v žlici vode. Ali gospodje v vladni palači naj bodo prepričani, da se s žandarmerijo še nikoli ni moglo ubiti kake stranke, in ravno tako malo se jim bode posrečilo to pri narodno - napredni stranki. Schwarz in Chorinsky bode-ta že davno politično mrtva, narodno-napredna stranka pa bode krepko živela in se širila med slovenskim narodom. Osvetlil je tudi postopanje nemške kranjske branilnice, katerra se je v svojem sevršitvju napram Slovincem tako daleč spozabila, da je odvzela podporo občinskim ubožcem in revnim šolarjem. Pozivljaj je zbrane, da se naj ravna jo napram takemu izzivajočemu postopanju te ohole »Sparkase« po gestu: »zob za zob!«

Klici ogorčenja, kateri so se čuli mej zbranim občinstvom so jasno pričali, da se je govorniku posrečilo zasejati »veliko ljubezen« napram temu zavodu.

H koncu je še pozival zbrane, da naj svoje vrste tesno strejejo, da se naj ne strašijo trdega boja in truda. **Le v boju in vstrajnem delu** bode konečno premagala narodno-napredna stranka svoje nasprotnike. (Živahno odobranje.)

Nato je takoj prijavilo 63 članov svoj pristop k političnemu in

gospodarskemu društvu. V odbor izvoljeni so bili sledeči gospodje: Lavoslav Bučar, posestnik v Kostanjevici; dr. Albin Česark, zdravnik v Kostanjevici; Ivan Molnarič, nadučitelj v Sv. Križu; Martin Volovec, posestnik v Št. Jerneju; Ivan Gliha, posestnik v Kostanjevici; Martin Radač, posestnik v Čatežu; Franc Dolinar, posestnik v Vel. Dolini, Anton Štravs ml., posestnik v Kostanjevici. Namestniki: Karol Trost, nadučitelj v Št. Jerneju; Jože Medven, posestnik v Kostanjevici; Anton Košak, posestnik v Kostanjevici. Pregledovalca računov: Ivan Gerlovič, posestnik v Kostanjevici; Ivan Gantar, učitelj v Št. Jerneju.

Notranji položaj

Praga, 20. julija. Izvrševalni odbor čeških agrarcev je imel včeraj sejo, na kateri je referiral poslanec Udržal o položaju. Izreklo se mu je zaupanje.

Dunaj, 20. julija. Z ozirom na vesti o spremembah v ministristvu javlja »Deutschnationale Korresp.«, da stoji vse nemške stranke odločno na stališču, da se ne sme v ministristvu zgoditi nobena sprememba, ker bi to pomenilo plačilo obstrukciji, kar bi bila največja napaka.

Češke šole na Dunaju.

Dunaj, 20. julija. V Meidlingu se otvori to jesen nova češka šola, to bo že tretja ljudska šola društva »Komenský« na Dunaju. Delajo se tudi priprave za otvoritev češke meščanske šole v 16. okraju.

Kralj Edvard.

Dunaj, 20. julija. Kralj Edvard se bo 10. avgusta povodom svojega potovanja v Marijine vare ustavil v Ištu, kjer bo obiskal cesarja Franca Jožefa.

Turčija.

Kreta.

Carigrad, 20. julija. Jako neugoden vtis napravlja na tukajšnjo vlado, da je angleški zastopnik oficijelno javil, da bodo krečanske vlasti skušale potom intervencije preprečiti, da bi Turčija nastopila z orožjem proti Grški. Zahteva se tudi, da Turčija umakne svoje čete iz Urmiye.

Nezadovoljni Mladoturki.

Berolin, 20. julija. »Lokal-anzeiger« javlja iz Carigrada: Mladoturški centralni komite je naročil stranki v parlamentu kakor hitro mogoče strnoglaviti kabinet.

Zbornica.

Carigrad, 20. julija. Danasnja zbornična seja je bila zelo burna. V razpravi je bil š 4 društvenega zakona, ki preprečujejo društva z narodnopolitičnim programom. Članek se je nazadnje sprejel.

Revolucija v Perziji.

Pariz, 20. julija. Na perzijskem poslanilstvu visi od včeraj nacionalistična zastava. Poslaništvo je dobilo mnogo čestitk.

Dunaj, 20. julija. Iz Teherana se poroča, da v mestu tekem zadnjih 3 dni vlada popolen mir in red. Tudi drugod v državi se ni bati več nobenih nemirov.

Novi šah.

London, 20. julija. Mladi, 12letni vladar se čuti silno nesrečnega. Ko se mu je naznanila proklamacija je neprestano jokal. Bivši šah baje obžaluje, da se je tako hitro udal in premišlja, kako bi spet dobil v roke vladarstvo.

Novi ministri.

Teheran, 20. julija. Mustofi el Memalek je bil imenovan finančnim, princ Firman Firma pa justičnim ministrom.

Novi policijski šef v Teheranu.

Teheran, 20. julija. Policijskim šefom mesta je bil imenovan Efraim Said. Njegova prva naloga bo poiskati roparje v njihovih skrivališčih in urupane stvari vrniti lastnikom. Sestaviti hoče policijsko četo, obstoječo iz 900 mož.

Priznanje nove vlade.

Petrograd, 20. julija. Rusija je oficijelno priznala novo perzijsko vlado ter je z njo započela prija-teljske stike. Perzijski poslanik je imel z Izvoliskim daljšo konferenco.

Dopisi.

Iz Litije. 18. t. m. priredile so rodoljubke v Litiji sporazumno s smartinskimi, na vrtu gostilne gospe pl. Wurzbach v Gradcu pri Litiji veselico v korist družbi sv. Cirila in Metoda, da tudi one pristopijo v krog tistih, ki odgovarjajo Rosseggerjevemu predlogu. Ogromno delo za to veselico prevzele so pa samo gospe in gospiče iz Litije, ker iz Smartna sem hodit pomagat, je ne nekoliko preda-le, da je bilo več dohodka — so sode-lovale gospe Andoljšek, Ana in Minka Demšar, Gregorčič, Haslinger, Hribar, Jeretin, Lajovic, Pirc in Tič; kavarno so pa oskrbovale gospe Bevk, Magolič in Stajnar. Paviljone so dame same okinčale s pomočjo mladih gospodov, da le ni bilo treba plačevati. Vse te priprave je pa nad-zorovala gospa, ki neče imenovana biti, pa jo vendar vsak dobro pozna, z že znano živabnostjo in spretnostjo. Dala je tudi na razpolago svoje uslužbenice, voz in konje, seveda tudi vse brezplačno. Avtomat, iz katerega je teklo dobro vince in so lezli okusni krofi, je bilo delo g. učitelja iz Smartna A. Lajovica; muzej je oskrboval visokošolec g. Sribar. Tam so se videle različne zanimive reči, kakor: Krjavljeva suknja, gala čevlji kitajske cesarice, Martin Krpanove kobile podkev itd. Ta dva gos-poda sta žela čbilo dobrovoljnega priznanja; pri blagajni ste pazile z ostrim očesom gospiče P. Mešek iz Litije in Smartinska učiteljica K. Demšar. Nekatero gospiče in tudi gospe, stregle so gostom, prodajale razglednice, narodne koleke, odpuste-ke itd. Cene so pa bile za vse navad-ne, kar je prav na mestu. Odiranje naj se sploh opusti na veselicah, vsak itak več da, če je pri volji in če mu sredstva dopustijo. Obiskana je bila veselica dobro, a bi mogla biti še bolj z ozirom na tako blagi namen. Čudno se sliši iz nekaterih ust, saj Č. M. družba meni tudi nič ne da; ali pa, za Litijo ne stori nič več. Taki ljudje, ki tako govorijo, nimajo nič narodnega čuta. Saj veselica se je pri-redila, ne za kako osebo ali Litijo, ampak za obrambo slovenske dece, po kateri stegajo Lahi in Nemci svoje roke, da bi jih pograbili v svoje mreže in prelevili v sovražnike svo-jeega maternega jezika in sploh vsa-cega slovenskega čuta. Če Lahi, Nemci, Madžari skrbje za lov na našo kri, naj bi pa mi mirno to gledali in ne se v bran postavili? Pri takih pri-likah in veselicah bi se pač ne smelo

(Dalje v prilogi).

Ljubljanska pevska slavnost svoj velik pomen na polju novoslovanske vzajemnosti, kakor tudi na polju slo-vanske pevske umetnosti in da bo ostala, kakor nam na jugu, tako tu-dibratom na severu za vselej v naj-lepšem spominu. Z večera se je po-slal pozdrav »Slovinc«, dr. Kokalju in »Kolu« v Zagreb.

Naj bi odmevi ljubljanske pev-ske slavnosti za vselej krepko odme-vali od severa do juga, od juga do severa.

Učiteljica na vasi.

Zofka Kveder-Jelovšek:

(Dalje.)

»Da, prosim,« pravi on in se za-gleda v njo. »Zakaj vas je ustvaril Bog tako lepo in pametno!« vzdihne. »Preveč hvale naenkrat!« na-smehne se ona. »Kako živite?« »Slabo,« odgovori on mrko in obmolči. Ona mu nalije čaja. »Gospodična, jaz bi vas nekaj vprašal,« začne on. »Le vprašajte!« »Ali se spominjate, kako sva se vozila takrat v jeseni navozu v gozd?« vpraša. »Spominjam se.« »Ali niste pozabili?« »Nisem. In ne bom nikoli.« »No, potem je dobro. Tudi jaz nisem pozabil. Ne morem. Saj vidite kakšen sem. Skoro bolan sem. Vedno

me nekaj sili k vam. Ali jaz nečem. Ko je neumo, kaj ne?«

Minka je molčala.

»Vidite, vem, da je neumno,« je nadaljeval. »Ali govorite sreč, če ne verjame. Mnogo sem razmišljal o tem. Dobro vem, da ni pomoči. Samo eno, ali ...«

Jezik mu postane nekako težek in neroden in vse ono, kar je še hotel reči, ostane mu v grlu. Obrne se in odide k oknu. Tam je stala pisalna mizica in na njej je opazil fotografijo je mlade učiteljice.

»Kako ste krasni,« pravi in na-ivno gleda sliko. »Dajte mi jo za spomin.«

»Vzemite,« je rekla Minka in bi-lo ji je težko in čudno. Najrajše bi se bila razjokala, a da ni sama, ni vede-la zakaj.

»Kaj sem že hotel reči ...« je začel zopet on ... »Za moža me vze-mite,« je izustil s pridruženim in vro-čim glasom ter se zagledal skozi okno ven. »Vi se bode te smejali ali to ni smešno. Jaz vas imam zelo rad. Nihče na svetu vas nikdar ne bo imel tako rad, kakor vas imam jaz. In tudi vi bi me ljubili, če bi bil gos-pod. Pa tudi tako, čeprav nisem gos-pod, bi me mogli imeti radi. In ne bi se vam hudo godilo, če bi bili moja žena. Priden in delaven človek sem, in pozneje bi gotovo zaslužil še več, ko bi imel za koga. Rad bi vas imel in na rokah bi vas nosil. In ni-sem niti neumen. Lahko bi se sču-

soma vsega naučil kar še ne vem. In o vsem bi lahko govorili z menoj. Čez dan bi delal, a zvečer bi se po-govarjala, knjige brala, pela bi skupaj. Srečna bi bila oba. Kajti moja ljubezen, to pravim, je velika ljubezen.«

Nekaj posebnega je bilo v nje-govem glasu in dotikalo se je nežno in proseeče njenega srea.

»Ne morem,« odgovori ona. »In tudi zaročena sem. Nemogoče je.«

Neko grenko bolečino začuti v duši in nove neke misli se ji zare-dajo za belim, mladim čelom: Zakaj nemogoče?! Zaradi neumnih pred-sodkov?! Zato, ker se bojim, kaj bode rekli ljudje?!

In spomni se onega prelepega dneva, onega petja, solnce in goz-dov, gor in neba. Spomni se, kako lep je bil on, kako jak in mlad, kako jo je prižl na svoje prsi in kako jo je poljubil. Če bi bil takrat rekel ... Morda ...

»Vedel sem, da je nemogoče,« se je oglasil on po daljšem molku. »Ali moral sem slišati to tudi od vas. Umrl bi bil, zadušilo bi me bilo, da vam nisem tega rekel. Pa z Bogom, srečni ostanite!«

In hotel je oditi.

»Ostanite še malo,« mu je rekla ona.

Vsedel se je k mizi. Bil je miren in žalosten. Spremenil se je in njej se je zazdel nekako mehak in dober, kakor otrok.

»Poletu se bode te poročili?« »Da, poletu, ko se bo šola kon-čala.« »Ne bo vas pozabila naša vas.« »Tudi jaz ne bom na njo.« »Vse vas ima rado, mlado in staro. In lepo je to, da vas imajo vsi radi. Veseli me, kakor da bi mene radi imeli.« Nasmehnila se je. »Jaz sem jim hvaležna, da me čislajo.« Ogledal se je naokrog. »Moram pogledati kako je pri vas, da bom lahko spominjal pozne-je.« Zasmejala se je otročje in ji po-gledal v oči. »Jaz vedno na vas mislim.«

»Bodete že pozabili na to!«

»Ne bom. Nikoli ne bom po-zabil,« zatrjuje on smehljaje in jo gleda, gleda. »Tako dolgo vas nisem videl od blizu. Lepo je pri vas, v vašem društvu, ali jaz moram vse-no iti. Čim dalje bi ostal, tem težje bi mi bilo oditi.«

On vstane, a ona ga spremlja do vrat.

»Nikar se ne jezite na me,« pravi ona in mu roko poda.

»Zakaj bi se jezil,« odgovori on in zadrži njeno roko v svoji. »Ali še pomnite,« vpraša, »kako ste me učili, da je lepo poljubiti roko dekletu, katerega imamo radi?«

»Pomnim,« pritrdi ona in zardi. On ji počasi in goreče poljubi roko in pritisne prste na svoje oči.

»Moj Bog, kako si krasna in sladka!« zašepeta, spusti njeno roko in odide.

Od takrat ga ni videla do po-mladi.

Ali spomladi je zopet začel za-hajati med vaško mladino. Tudi plesal je, pel in na videz je bil najvse-lejši od vseh.

Neke nedelje večer, ko so peli fantje pred šolo, pristopi Minka k njemu in se začne razgovorjati z njim. Kako mu gre, kaj dela, da je lepa pomlad in take reči.

Končno mu reče tudi to: »Veseli me, da ste zopet boljše volje in da prihajate med fante. No, vedela sem, da se bode te kmalu umirili.«

Ali on se nasmehne: »Niste dobro uganili, gospodična. Nisem se pomiril. V strahu sem, kako hitro gre čas in kako kmalu vas ne bo več tukaj med nami. In zato hodim zopet med ljudi, ker bi se vas rad še malo nagledal. Noč in dan mislim samo na vas, gospodična.«

Odstopil je od nje in izgubil se med fanti.

V vrtni lopi je na mizi zopet vsako jutro ležal šopek svežih eve-tilic, a v podvečerje oglasila se je pesem nad vasjo. Njegova kočja se stala samotna na drugem koncu vasi. Hiše so se tam že vspenjale po hribu navzgor, a nad njimi so se za-čenjali pašniki in lazi. Kadar je kdo pel tam na griču, slišalo se je po celi vasi in petje je šlo čez vso dolino do

gledati ne na osebe, ki sodelujejo, ne na stan, ne na starost, ampak vsi bi morali delati roko v roki v propeh izida. Veselico je počastil tudi prvemestnik družbe blag. g. svetnik Senekovič; kot govornik je bil od vodstva poslan g. Ante Beg, ki je zbranemu občinstvu razložil pomen družbe in ga navduševal k pristopu v to družbo. — Konečno naj bo še prav pohvalno omenjeno pevsko društvo »Zvon« iz Smartna, ki je pod vodstvom omenjenega g. A. Lajovica nas prijetno zabavalo, zlasti, ker je nekatere pesmi pel dobro znani mešan zbor, in mali deček Brezon iz Litije. Ta otrok komaj drži veliko harmoniko, a igra že 40 komadov, z veseljem posebno »Mlade vojake«. Škoda za otroka, če ne pride v kako glasbeno šolo. Tudi mala Franja pl. Wurzbachova nam je s spremljevanjem kitare ljubko zapela par pesmi. Tako smo imeli pri tej veselici tudi dva umetnika, ki bi, če bi prišla v dobre šole, postala še slavna slovenska umetnika. Končno bodi še omenjeno, da je veselica prinesla za družbo lepo svoto, a naše dame se niso vseh računov sklenile, ali pa raje preprosto povedati, da odposljejo kako veliko svoto vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda. Hvala lepa vsem, ki ste se udeležili veselice, ki ste jo nam priredili, ter vsem, ki ste v denarju ali blagu kaj pripomogli in imeli sladko zavest, da ste koristili svojemu lepemu, ljubljensmu narodu slovenskemu!

Iz Mozirja. Slavnemu uredništvu »Slov. Naroda«! V sled dopisa »katehet s palico« objavljenega v Vašem listu št. 158, z dne 15. julija 1909 Vas pozivljamo, da ponatisnite v smislu § 19. tisk. zakona pod istim naslovom in s istimi črkami sledeči popravek: Ni res, da je otrok zbežal v gore, ker se je bal svojih udarcev, res pa je, da je zbežal pred svojo materjo, ki ga je hotela kaznovati, ker »pobegnil iz šole. Ni res, da je otrok pridlen in dober, res pa je, da ima otrok z njim stariši doma, v šoli pa učiteljstvo največji križ. Ni res, da sem imenovanega otroka 16krat s palico kaznoval, res pa je, da sem ga trikrat zadnokral na željo njegove matere kaznoval zaradi večkratnega poverjenja denarja, zaradi pijančevanja in lenobe. — Ni res, da sem otroka kaznoval, ker njegov oče ni klerikalec, res pa je, da hudobneže in lenuhe vedno kaznujem ne oziraje se na to kakšnega mišljenja so njihovi stariši. V tem slučaju pa še do najnovjšega časa vedel nisem, kakšnega mišljenja je otrokov oče, in očeta osebno še danes ne poznam. Mozirje, dne 17. julija 1909. — Franc Planinc, kaplan. — Opomba uredništva: Taki popravki so jako poceni!

Sokol v Beli Krajini.

Dne 4. t. m. je poletela bodoča dolenska sokolska župa, katero naj bi tvorila sokolska društva: Rudolfovo, Metlika, Črnomelj in Trebnje, v Metliki. Velepomemben dan je bil to za celo Doleno! Videli smo stotine ljudi, tujece in domačine in vsi so bili presenečeni, ker ni nikdo pričakoval takega vzornega nastopa.

Ob 2. je ob zvokih slav. metliške godbe in ob množici burno pozdravljajočega občinstva prikorakal mladi črnomaljski Sokol z ženskim oddelkom v Metliko. V vznemirjenih besedah, pozivljajoč na skupno delo ga je pozdravil metliški starosta. Zahvalil se mu je v imenu črnomaljskega Sokola starosta brat dr. Malerčič. Skupno sta na to odkorakali obe družini hribov, kjer je umiralo v gozdovih.

In kakor prejšnje leto, poslušala je tudi letos učiteljica vsak večer to petje. In zdela se ji je, da ji cel ta kraj poje na njegova usta najlepše svoje pesmi. Visoke planine ji pojo in zeleni griči pod njimi, potoki in studenci, polja in vasi, — vse ji poje, da se bo nekaj pozneje v bučnem, tujem gradu lahko lepo spominjala teh mladih dni in svoje krasne dekliske slobode.

Življenje v tuji mali vasi je zazdelo se ji je bogato in polno, kakor nikjer drugje na svetu. Večno bi bila hotela ostati tukaj. Včasih tako v predvečerje, kadar misli same, brez lastne volje, predejo zlate niti sem in tam, prišla ji je tudi želja, da ostane tukaj in da se omoži s Tonetom. Ali ni imela dosti poguma, da temeljiteje in vstrajneje misli o tem. Bala se je razlike izobrazbe med njima. Vedela je, da je tudi izobrazbenost predsodek, kakor je predsodek stan in premoženje. Vse to je zunanost. Tudi izobrazbenost ne vstvarja plemenitih ljudi, ako niso že po naravi plemeniti. Ali ta predsodek izobrazbenosti je močnejši od predsodka imetka in stanu in čutila je, da ga ne bi mogla premagati.

Na svojega ženina mislila je mirno, ali brez posebnih čustev. Zdelo se ji je, da je v njenih okolnostih najboljši mož za njo. Včasih jo je bilo strah bodočnosti, ker se

štvi pozdravit brate Novomeščane. Po prekrasnem govoru staroste novomeškega, so vsa štiri društva korakala do mestne hiše, kjer jih je vzprejel metliški mestni odbor, na čelu mu metliški župan.

Ob 6. se je pričela javna telovadba. 40 članov vseh štirih društev je izvajalo celjske proste vaje. Belgrajške vaje je nato izvajalo 16 članic novomeškega Sokola. Proste vaje s praporcei pa 30 članic metliškega in črnomaljskega Sokola. Na orodju telovadilo je 5 vrst z enkratno menjavo in nazadnje uzorna vrsta na drugu in bradlji.

Vsa izvajanja zaslužijo najboljše priznanje in ni se čuditi, da so vsi tako občudovali te gibke kretnje, vzorni red in vzorno disciplino. Nad vse nas je presenetila vzorna vrsta, ki je izvajala najtežje vaje, vendar tako elegantno izpeljane. Ženski oddelki pa so pokazali, kaj zamore ženska kot Sokolice.

Pohvaliti moramo mesto Metliko, ki je okrašeno v zastavah znalo vzprejeti goste in slavno novomeško in metliško godbo, ki sta neumorno svirali pri ljudski veselici, ki se je razvila po javni telovadbi. Predolgo bi bilo opisovati malenkosti, le toliko rečemo, da se je vse veselilo v pravi bratski slogi in vsak je imel pred očmi, da je danes brat bratu in sestra sestri.

Sokolski zlet v Metliki, ki je uspel nad vse dobro, le nekoliko bodi naše klerikalce v oči in nekdo je našel zavetišče v ljubkem »Domo-ljubu« ter se zaletava v naše vrle Sokolice in jim priporoča, naj bi se raje poprijele gospodinjstva, kakor pa Sokolstva in da se to za ženske ne spodobi. Kako velikega pomena je telovadba za ženske in zlasti še sokolska organizacija, dotičnemu gospodu sploh omenjati ne bomo, ker je gotovo pretrde glave, da bi to razumel in tudi razumeti ne bi hotel. Najbolje je, da pometa vsak pred svojim pragom. Raje naj dotični svetuje »Marijinim devicam«, da se naj poprimajo gospodinjstva in naj bolj redko zahajajo k spovedi in na božja pota. Ali ni to skandal in ali se tako skrbijo za gospodinjstvo, ako se »Marijine device« vodi čeli teden in včasih še več po božjih potih ter se tako staršem, ki so večinoma revnega kmečega stanu, odjemlje delavne moči, katerih tu tako primanjkuje in starši, ki si z žuljavimi rokami prislužijo nekoliko krajevarjev, morajo najte delavce drago plačevati, medtem ko domača hči pod vodstvom »ljudskih prijateljev« hodi po božjih potih. — Torej roko na prsa. »To se za ženske ne spodobi.« — Ali se spodobi to za ženske, da »Marijine device« zlasti v metliški okolici tako pridno za naraščaj skrbijo, ali se vam to bolj dopade, kakor poštna telovadba — seveda uživanje ima prednost pred vsem drugim. Torej le doma več pometajte — pošteno, odkrito sree, odkritosrčen pogled, javno delovanje je več vredno, kakor ono hinavsko, zahrbtno, farovško skrito.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 20. julija.

Izredna seja.

Predseduje župan Hribar, vlado zastopa vladni svetnik Kremenski, navzočih 19 obč. svetnikov.

Začetek seje ob 6. uri 10 minut.

Župan otvori sejo in imenuje za overovatelja zapisnika obč. svetnika Goršeta in Sajovca.

moži tako brez posebne ljubezni. Kaj ni zločin stopiti s tako malo čustvom v zakon? — Ali tudi končati, pretrgati vse, ostati tukaj, tudi tega jo je bilo strah. Vedela je, da sčasoma ne bi mogla več ubraniti se onih duhtečih cvetlic, ki so jo pozdravljale zjutraj, niti pesmim, ki so ji vsak večer pele o udani, priprosti, ali veliki ljubezni vaškega mladenci. A poročiti se ž njim, izvršiti se zasmehu ljudi, morda celo bedi, — ne, moj Bog! za to vse je bilo premalo sile v nji!

Ni imela rada takih misli. Ne, raje brez misli, slepo izpiti to nedolžno, poetično, vaško idilo dokler je še čas. Brez sence in madeža zdela se ji je ta idila, čista in krasna, kakor lepota te čudovite okolice, planin, visokih gor in te mirne vasi.

Čas je hitel, šola se je končala in takoj prvo nedeljo po tem je imela biti Minkina poroka. Cela vas se je okrasila. Šola je bila vsa opletena z zelenimi vencii, a na cesti, gori pred vasio, postavili so fantje slavo-lok. Raz visokih smrek plapole so po zraku pisane zastave, pri cerkvi na griču so zagrmeli možnarji, ko se je vozila učiteljica v beli obleki v dolgem, prozornem nevestinem pajčolanu od šole navzgor. Lep dan je bil, vsi ljudje so stali pred hišami, cesta k cerkvi je bila polna množice, vse je bilo radostno, le nevesta je bila tiha in njene oči so bile objokane.

Naznanila predsedstva.

Župan naznani, da je 10. t. m. umrl bivši ministrski predsednik Kazimir Badeni, častni občan ljubljanskega mesta. Bil je prvi ministrski predsednik, ki je obiskal Ljubljano in občinski svet ga je sprejel v mestni dvorani. Ob tej priliki je Badeni izpregovoril tudi nekaj slovenskih besed. Z njim je zvezan velik del zgodovine avstrijskih narodov, od njegovih časov divja v Avstriji veliki narodnostni boj, ker je bil on prvi ministrski predsednik, ki je izprevidel, da je treba pri nas tudi Slovanom vladati pravično. Spominjaje se te njegove dobre volje, da bi bil tudi Slovanom rad pravičen, je župan ob njegovi smrti poslal njegovi vdovi sožalno brzojavko. Sožalje naj se zabeleži tudi v zapisniku.

Dne 14. m. m. je umrl v Gradu ljubljanski hišni posestnik Fran Lavrenčič, ki je zapustil zaklada za ljubljanske uboge svoto 10.000 kron. V imenu sožalja vstanejo občinski svetniki in se sožalje zabeleži v zapisniku.

Pevsko društvo »Slavec« se zahvaljuje občinskemu svetu za gostoljubni sprejem slovenskih gostov ob svoji petindvajsetletnici in prosi še nadaljne naklonjenosti občinskega sveta. Izraz zahvale se vzame na znanje.

Brzokrajne pozdrave so poslali občinskemu svetu v svojo domovino se vrnivši češki pevci in sicer »Hlahol Vinohradsky« in »Hlahol Pražsky« ter načelnika mesta Prage in Kraljevih Vinogradov.

G. Fran Vidali je odstopil iz zapisnične župnika Stareta nekaj mašne obleke za kapelico sv. Jurija na Gradu. Občinski svet vzame daritev z zahvalo na znanje.

Zapisnik zadnje seje se odobri.

Nujni predlogi.

1. Obč. svet. dr. Novak poroča nujno o potrebi razširjenja podzemeljskega električnega omrežja. Občinstvo se vedno v večji meri poslužuje električne moči iz mestne električne centrale in za razsvetljavo i kot gonilne moči. Prirostek je vsako leto večji. Zato se je morala parna naprava v električni centrali znatno povečati. Ravnotako potrebno pa je tudi razširjenje električnega podzemeljskega omrežja. Zlasti je nujno potrebno, da se v dvorskem okraju, in sicer v Gradišču napravi nova napajalna točka, ki bi bila zvezana z glavni napajališčem na Marijinem trgu. Stroški te naprave bi znašali 9500 K. Z drugimi povečavami in razširjavami bi narastli stroški na okroglo 17.000 K. Ker je stvar nujna, treba jo je izvršiti pred zimo, naj se dovoli izvršitev takoj, stroški naj pa se pokrijejo iz rezervnih fondov elektrarne.

Nujnost in predlog sam se sprejmeta soglasno.

2. Obč. svetnik Majer poroča o nujni potrebi ustanovitve poštne filijalke ob križišču Bleiweisove, Rimske in Tržaške ceste. Meseca majnika se je ustanovila poštna filijalka na Miklošičevi cesti, in dasi ravno je ta filijalka oddaljena od glavne pošte komaj par sto korakov, vendar ima jako velik promet. Tembolj pa je potrebna ustanovitev filijalke ob omenjenem križišču cest, ki je od glavne pošte in filijalke na Sv. Jakoba trgu zelo oddaljeno, so pa v njegovi bližini uradi deželne vlade, tobačna tovarna in druge naprave, ki težko občutijo tako oddaljenost. Občinski svet se je sicer že bavil s to zadevo, ker pa še vedno ni rešena, naj se sklene, da se občinski svet na novo zavzame z vso odločnostjo pri postopnem in brzokrajnem ravnanju v Trstu, da izposluje pri trgovinskem ministristvu ustanovitev te filijalke.

Nujnost in predlog se sprejmeta soglasno.

Poročila personalnega in pravnega odseka.

Dne 19. februarja je občinski svet v svoji seji principiarno sklenil, da se ustanovi mestna zastavljalnica in naročil mestnemu magistratu, da izposluje zato dovoljenje vlade. Vlada je sedaj principiarno dovolila ustanovitev in sedaj je treba sklepati o pravilih, poslovniku, dražbenem redu in določbah o poslovanju s punčiranimi predmeti. Pravila ki so jih imeli občinski svetniki že v rokah, je bilo treba nekoliko izpremeniti. Vstaviti je treba določbe glede rezervnega zaklada. Poslovanje z vrednostnimi papirji se strogo loči od drugega poslovanja. Za prebitke, ki pripadejo strankam po dražbi se zapadli rok podaljša od 6 mesecev na 5 let, določba o izgubljenih, na magistratu shranjenih predmetih, po katere stranke ne pridejo, odpade. Ustanovi se rezervni sklad, v katerega teko prebitki zastavljalnice, dokler sklad ne naraste na 10% investirane glavnice. Ko doseže to svoto, teko prebitki v mestni ubožni zaklad. Zastavljalnica se opusti, ko to sklene občinski svet. — Na predlog poročevalca obč. svetnika dr. Tril-

lerja se sprejmejo pravila, poslovnik in dražbeni red soglasno.

Naša Lina — propadla.

3. Isti poročevalec poroča o prizivu Ferdinanda Staudacherja in Lina Kreuter-Gallettove proti naročilu mestnega magistrata glede odstranitve nemških hišnih tablic.

Ko so se vsled sklepa občinskega sveta začele nabijati samoslovenske hišne tablice, se je zdelo prizivnikom potrebno poleg samoslovenskih hišnih tablic tudi nabiti samonemške. Mestni magistrat je smatral to za nepravilno in jima je zaukazal, da morata nemške tablice odstraniti. Staudacher se je pokoril ukaz, Lina pa ne, da se je morala vsled tega njena nemška tablica potem magistratne komisije odstraniti z brahialno silo. Proti omenjenemu ukazu sta oba vložila priziv. Sklicujeta se na vse mogoče paragrafe, češ da morata tudi ona dva uživati varstvo oblasti, da imata pravico na svojih hišah nabiti tablice »auch in einer Welt-sprache«, da se vsled njenih tablic ni kalil mir in javni red in končno da je magistrat posegel s svojim ukazom v delokrog občinskega sveta. Mestni magistrat brani svojo odredbo, češ, da imata neglede na to, da iz stvari že govorilo upravno sodišče, občina po svojem statutu pravico določevati obliko in vsebino javnih napisov. Zadeva je bila tudi že prej v občinskem svetu, torej magistrat ni posegel v njegov delokrog, temveč le izvršil njegov sklep, a bati se je tudi bilo, da bi se bil kalil javni mir in red, posebno ker je znano, da Lina vedno klubuje in zabavlja. Odešek priporoča, da se priziva zavrneta iz vzrokov, ki jih navaja magistrat, pa tudi zato, ker nemška napisa ne odgovarjata resnici: V Ljubljani ni namreč nobena »Nonnengasse« in »Kaiser Franz Josef-Strasse« več. — Priziva se zavrneta.

Namestitev mestnega inženerja.

4. Poročevalec obč. svetnik dr. Švigelj poroča o županovem dopisu, ki povdarja, da se bodo v najbližjem času začele v Ljubljani graditi velike stavbe, kakor obrtna šola, dve ljudski šoli, prizidava liceja, tržnica, vsled česar se delo pri stavnem uradu tako poveča, da ga sedanjí uradniki ne bodo zmogli. Treba bo namestiti še eno moč. Naj se torej sistemizira mesto mestnega inženerja s plačo IX. plačilnega razreda in pripadki. Ker so se sedaj ravno kar dovršile šole, bo lahko dobiti kako mlado domačo moč. Mesto naj se razpiše čimprej.

Odešek odobruje županov nasvet z edino izpremembo, da naj se sistemizira mesto stavbnega adjunkta s plačo X. plačilnega razreda z vsemi pripadki, in sicer z začetkom l. 1910. Natečaj naj se razpiše tekom 14 dni. — Sprejme se odsekov predlog.

Zvišanje obrestne mere v Mestni hranilnici.

4. O tozadevnem dopisu upravnega ravnatelja Mestne hranilnice poroča obč. svet. Majer. Ravnateljstvo predlaga:

1. Pasivna obrestna mera (za vloge) naj se od 1. julija t. l. pa do preklica zviša na 4 $\frac{1}{4}$ %. Rentni davki plača hranilnica sama. Ker se je to povišanje izvedlo z ozirom na to, da je »Kranjska hranilnica« zvišala obrestno mero, že s 1. julijem, naj da občinski svet za to naknadno odobrenje.

2. Aktivna obrestna mera naj se zviša pri vseh 4 $\frac{1}{2}$ % hipotekarnih, deželnih in občinskih posojilih na 4 $\frac{3}{4}$ % in sicer s prvim zapadlim anuitetnim rokom.

3. Aktivna obrestna mera pri 4 $\frac{3}{4}$ % hipotekarnih, deželnih in občinskih posojilih naj se zviša na 5%, vendar naj se pa upoštevajo posebnege uvaževanja vredni slučajji.

Odešek predlaga, da se ti predlogi odobri.

K besedi se oglasi obč. svet. dr. Novak:

Slavni občinski svet! Rapidno padanje vlog »Kranjske hranilnice«, t. j. nemške šparkase, kakor je iz uradnih njenih poročil razvidno, kaže, da se je slovensko ljudstvo končno vendarle ozdravilo iz svoje nepredvidne zaspanosti in da jame sedaj skrbpolagati na to, kam naj naloži plodnosno svoje prihranke.

Ker v »Kranjski hranilnici« ni nikakega stvarnega jamstva ali poročstva za varnost vlog, je prav, da ljudje tamkaj dvigajo svoj denar. — Prav je to tudi radi tega, ker je »Kranjska hranilnica« dobiček porabljala za vse prej, nego za naše domače, slov. kulturne stvari. Izkazala se nam je tedaj tudi sovražna. Ko je uvidela, da ljudje trumoma dvigajo svoj denar iz te tako malo varne hranilnice, začela nas je zopet vabiti, da ji v lastno našo škodo zopet prinašamo denar. Najprvo nas je hotela zgrda prisiliti, odpovedala je mestu najemne pogodbe, zvišala najemnino za šolo (Klici: »Sramotak«) odvzela je celo revnim šolarjem podporo in mestnim ubožcem 5000 K (»Škandalk«), skratka tepla nas je s škorp-

joni, z bičem, meneč, da ga bomo zopet poljubovali. Ker to ni pomagalo, je liki stara devica pokrila svoje preperelo telo s šumečimi spodnjimi krili, namazala se s raznimi dišavami in skuša s koketnimi pogledi, obetajoč velike radosti, nas zopet spraviti v svoje kremplje. (Pa se ne damo — postali smo izkušeni.) Zvišala je obrestno mero, seveda le začasno. Mi pa zunanosti »Kranjske hranilnice« več ne verjamemo; varnost za njene vloge vsled tega ni nič večja! Vzpričo temu z veseljem pozdravljamo to dejstvo, da je naša varna »Mestna hranilnica« tudi zvišala vse vloge, torej za vse občinstvo obrestno mero. Ljudstvo lahko vidi, da »Mestna hranilnica« vzdrži lahko vsako konkurenco, naj si bo poštena ali nepoštena. (S tem, da je »Mestna hranilnica« obrestno mero zvišala, pokazala je, da zamore to storiti v dobrih, kar mora storiti »Kranjska šparkasa« v slabih časih. (Zivahno odobranje!)

Obč. svetnik Turk pozdravlja predlog in kaže na dejstvo, da »Kranjska hranilnica« hoče oškodovati s svojim postopanjem ravno tiste sloje, ki svoj mali denar, svoj borni zaslužek ne nalagajo v njej, to je naše delavstvo.

Obč. svetnik dr. Švigelj izjavlja, da mu je predlog zelo simpatičen iz navedenih vzrokov, posebno pa še, ker je velikanskega gospodarskega pomena. Kar se tiče denarnega efekta, je sicer vseeno, kje ima ljudstvo denar naložen, ali glede na to, kako »Kranjska šparkasa« uporablja potem dobiček, ki ga ima od naloženega denarja, kako ga je uporabljala že celih 60 let, potem je stvar drugačna. Porabljala ga je vedno v nam sovražne namene, dočim bo morala »Mestna hranilnica« po svojih pravilih uporabljati svoj dobiček samo za slovenske namene, kar je velikanskega gospodarskega pomena za nas. Če »Mestna hranilnica« sedaj zviša obrestno mero na 4 $\frac{1}{4}$ %, ne stori tega morda iz konkurence, temveč ima pri tem gospodarsko - vzgojevalen namen, ker hoče slovensko ljudstvo dovesti do tega, da bo svoje prihranke naložilo tamkaj, kjer bo dobiček potem od teh prihrankov imela slovenska stvar. Če doseže »Mestna hranilnica« tak gospodarski efekt, potem ji je le čestitati.

Vsi trije predlogi se sprejmo natoglasno.

Kapelica na Friškoveu.

5. Na Friškoveu je stala že od leta 1868 kapelica. Ker se je pa tamkaj pozidalo nekaj novih stavb, so se morale podaljšati Prisojne ulice in te vodijo ravno čez prostor, na katerem stoji kapelica, katero je treba vsled tega prestaviti. To je treba storiti že s stališča pietete in da se zadovolji verskemu čutu ljudstva, ki je leta in leta opravljal tamkaj svoje pobožnosti, procesije so se ustavljale tam, na sv. Rešnjega telesa dan se je vedno tam postavljala oltar. Da se ustreže tem potrebam zadovoljitve verskega čuta, je sklenil občinski svet dogovorno z gosp. Josipom Hafnerjem, da se kapelica premesti na njegov svet, kakih 50 korakov od sedanjega mesta, in da gosp. Hafner prepusti svet, kolikor ga zavzame kapelica, mestni občini. Hafner in sosed Ciber prevzameta uravnavo sveta. V zameno pa prepusti mestna občina gosp. Hafnerju nekaj sveta na prostoru opuščene steze. Ga. Gabrijela Zupančičeva si je lastila pravico do oskrbovanja te kapelice in ni hotela podpisati tozadevne odstopne izjave, vendar je pa napram županu izjavila, da se radevolje odreče vsaki pravici. Kapelica se zgradi nanovo, kakor je bila prej oziroma v renesančnem slogu. — Poročevalec obč. svet. dr. Švigelj priporoča sprejem teh predlogov, kakor tudi obč. svet. Kozak, ki zahvaljuje občinski svet, da je ohranil kapelico, ki je za šentpetrski okraj res velepomembna. — Predlogi se sprejmo.

Poročila finančnega odseka.

1. Poročevalec obč. svetnik Meglič poroča, da je občina vsled opetovanega poziva deželnega odbora prisiljena kupiti od posestnika Ivana Cuzaka svet ob novi domobranski vojašnici, da napravi tam projektirano cesto. Občina je stopila že pred tremi leti v dogovor z lastnikom, ali ta je stavil tako pretirane pogoje, da je bil nakup nemogoč. Zahteval je 24 K za m², dočim mu je občina ponudila po 2-80 K, naker ni niti odgovoril. Deželni odbor je letos zopet pozval občino, da zgradi cesto in občina se je začela iznova pogajati s Cuzakom, ki pa je sedaj odnehal za celih 16 K in zahteval le še 8 K za m². Ker bi bilo treba kupiti 1920 m² sveta, bi kupnina znašala 15.360 K, kar je pa še vedno nesprejemljivo. Končno se je Cuzak vendar udal in prodal svet za 6500 K. — Odešek priporoča, da se sprejme ta ponudba in svota postavi v proračun prihodnjega leta. — Sprejeto.

2. Poročilo o prošnji »prve grške delniške pivovarne« za nakup nekake sveta ob Martinovi cesti odpade.

3. Isti poročevalec poroča o prošnji predstojništva dijaške in ljudske kuhinje, da bi se ji izplačala za leto 1908 dovoljena podpora v znesku 100 K, katere predstojništvo ni dvignilo, češ, da ni vedelo, da je dovoljena. — Župan je priporočil, da se ugodi prošnji, dočim pa odsek predlaga, da se prošnja zavrne. — Sprejme se odsek predlog.

C. kr. državna obrtna šola.

Poročevalec obč. svet. dr. Triller:

»Slavni občinski svet! Čast mi je v imenu finančnega in šolskega odseka poročati o zadevi, ki pomenja mogočen korak naprej na polju slovenskega šolstva, obenem pa tudi veliko kulturno in narodnogospodarsko pridobitev. Zategadelj prosim vas, moja gospoda, da blagoizvolite posvetiti vso pozornost mojemu skromnemu poročilu.«

Nato prečita obširno županovo poročilo, iz katerega posnamemo sledeče:

Deželni odbor kranjski se je po prizadevanju ces. svet. Ivana Murnika leta 1892 obrnil na naučno upravo, da bi pospeševala z ustanovitvijo primernih strokovnih šol kovinsko industrijo na Kranjskem. Naučno ministrstvo je naročilo dvornemu svetniku vit. Hauffetu, da naj prouči tozadevne razmere na Kranjskem. Ta je dne 23. aprila 1895 v seji centralne komisije za obrtnošolske zadeve predlagal, da naj se izreče komisija za ustanovitev delovodske šole mehanicno - tehnične smeri. Predlog je bil sprejet in komisija je priporočala ministrstvu, da uvede dotična pogajanja.

Odtedaj je stvar mirovala do 20. februarja 1896, ko je na predlog ravnatelja Ivana Šubica občinski svet ljubljanski hvaležno pozdravil sklep naučne uprave, da se ustanovi taka šola v Ljubljani, in se izrekel za dogovor zaradi prispevkov mestne občine. Sklep se je prijavil takoj ministrstvu, a odgovora ni bilo. Isto leto izvoljen, se je jel župan živo zanimati za stvar. Dne 20. januarja 1897 je bil v tej zadevi pri naučnem ministru Gautschu, ki je želel spomenice o stvari. Spomenica se mu je poslala še isti mesec. Uspeh je bil, da je deželno predsedstvo 23. aprila 1897 vprašalo, v kakem štadiju je vprašanje zgradbe, nakar so se začela dolgotrajna pogajanja. — Deželni zbor kranjski je dvakrat, 12. maja 1899 in 4. maja 1900, priporočal vladi ustanovitev šole in obljubil primeren prispevek zgradbi in vzdrževanju šole. Priporočal pa je, da naj se ustanovi delovodska šola mehanicno-tehnične ter umetno - obrtne smeri in pa za stavbo obrt.

Ko se je ministrstvo izreklo za ustanovitev, je bilo treba iskati stavbišče. Županu se je zdelo najprimernejše stavbišče na svetu komende nemškega viteškega reda na Mirju, vsled česar je 1. 1900 vprašal za ceno 14.240 m² sveta. Uprava nemškega viteškega reda je bila pripravljena prodati svet za 44.527 K in občinski svet je v seji dne 31. decembra 1900 sklenil, sprejeti to ponudbo.

Začelo pa se je v šentjakobskem okraju po premetitvi deželnega sodišča živahno gibanje za to, da se obrtna šola zgradi na Prulah. Župan je vprašal lastnike sveta v Prulah, ali bi bili pripravljeni prodati svet, in ker je bil odgovor ugoden, je priporočal občinskemu svetu v seji dne 20. marca 1901, da naj prekliče svoj prvi sklep in se izreče za stavbišče v Prulah. S sklepom z dne 27. marca 1901 je občina kupila 9680 m² za 19.360 K. Dasi ravno je imela deželna vlada zaradi mokrih tal in mivke pomisleke proti temu stavbišču, ga je končno ministrstvo vendar odobrilo, toda s pripombo, da je za posledice vsled neprimernosti stavbišča odgovorna občina.

Ko je občina dobila stavbni program od ministrstva, je z dnem 12. aprila 1901 razpisala javen natečaj. Prva cena se je določila načrtu arhitekta Karla Holinskega. Ministrstvo pa ni odobrilo nobenega od predloženih načrtov in je doposlalo skici, ki sta ju izdelala profesor Ulrich in vlad. svet. Arnošt Pleira. (Razpis z dne 1. oktobra 1903). Po večkratni osebni intervenciji županovi je navsotval ministrski tajnik dr. pl. Foerster, naj se izdelava načrtov poveri kakemu šolskemu veščaku in je imenoval kot taka ravnatelja brnske češke obrtne šole Vojteha Dvořaka in ravnatelja plzenske šole I. Novotnega. Načrte je nato izdelal Vojteh Dvořak in ministrstvo jih je odobrilo.

S tem je bil rešen prvi del akcije. Ministrstvo je obenem z odobritvijo načrtov tudi izreklo, da hoče ustanoviti državno obrtno šolo mehanicno - tehnične smeri, stavbenega obrta z elektrotehničnim oddelkom. Toda, kako naj občina pokrije stavbne stroške? Po Dvořakovem proračunu bi ti stroški znašali 821.451,14 kron, brez potrebne centralne kurjave stopnišč in hodnikov, brez stroškov za stavbno vodstvo in načrte in

morebitnega prekoračenja proračuna. Računati je bilo treba okroglo 900.000 K stavbne glavnice. Računati je treba še 10.000 K za železno ograjo in izdatek za stavbišče. Okroglo torej en milijon kron. Občina take glavnice ne bi mogla pokriti iz svojega, zato je pooblastil občinski svet župana v seji dne 23. oktobra 1906, da se pogaja zaradi prispevkov z vlado, deželnim odborom in »Kranjsko hranilnico«.

Prva je odgovorila »Kranjska hranilnica«, da — ni v stanu za stavbo poslopja državne obrtne šole kaj prispevati. (Poročevalec: »To je torej tista dobrotnica kranjskega šolstva!« — Klici: »Škandal!« »Za sulferajnske šole ima pa dovolj denarja!«)

Deželni odbor je z razpisom z dne 10. novembra 1907 obljubil, da predloži prošnjo s toplim priporočilom deželnemu zboru.

Župan je zaradi državnega prispevka po vložitvi prošnje dne 6. novembra 1906 mnogokrat posredoval v naučnem ter pozneje v finančnem in ministrstvu za javna dela. Vsled osebnega županovega posredovanja je finančni minister Koritowski vzlic prvotnemu priporočilu naučnega in pozneje ministrstva javnih del za 500.000 K dovolil samo, da se v namen prispevka k zgradbi obrtne šole odpiše onih 200.000 K državnega brezobrestnega posojila, ki ga je Ljubljana prejela 1. 1895 za popravilo svojih po potresu poškodovanih poslopij in bi se moralo vrniti 1. 1895.

To je bilo premalo in ni pravzaprav nikak prispevek. Ko je postal finančni minister dr. Lev vit. Bilinski, ga je župan takoj prosil, da dovoli 500.000 K prispevka. Z razpisom z dne 30. marca t. l. je ministrstvo javnih del naznanilo, da odpiše vlada mestni občini poleg onih 200.000 K brezobrestnega posojila še 300.000 K od onih 900.000 K 3odstotnega posojila, ki je bilo leta 1896 dovoljeno za dotacijo mestnega regulacijskega fonda. Obenem je ministrstvo naročilo, naj občina skrbí za pripravno stavbišče, ker je ono v Prulah neugodno in ne more priti v poštev.

Ker pa je bil tudi ta prispevek še premajhen, se je župan vnovič obrnil na finančnega ministra in dosegel, da odpiše občini vseh 900.000 kron 3odstotnega posojila. (Odobranje!) Uradno obvestilo o tem je prišlo danes. (Odobranje!) Ministrstvo naklanja torej občini 900.000 K v 40. letih po 20.000 K vračljivega kapitala in 533.000 K obresti, skupaj 1.453.000 K. Ako stane poslopje 1.000.000 K, in bi se najelo dne 1. septembra 1909 posojilo v tem znesku po 4¹/₂% in bi se to posojilo začelo amortizovati s 1. januarjem 1913 v 20. letih, bi vlada z odpisom 3odstotnega posojila 900.000 K v resnici prispevala k zgradbi obrtne šole z zneskom 754.605 K 64 vin. (Živahno odobranje!)

Ker bo gotovo prispevala tudi dežela, more mestna občina že letos začeti s stavbo, kar je nujno potrebno, ker se mora šola že meseca avgusta prihodnjega leta izseliti iz sedanjih prostorov. Potrebno pa je tudi zato, ker se že prihodnje leto začno graditi delavnice državnih železnic, kjer bode dobilo zaslužka večje število delovodij in boljših delavcev, in ta mesta dobe gotovo tuje, ako ne bomo imeli domačih ljudi.

Magistrat je vse pripravil in razpis se lahko izvrši prihodnje dni.

Glede stavbišča je pripomnil, da je svet nemškega viteškega reda na Mirju še vedno po isti ceni na ponudbo mestni občini, namreč za 44.527 K. Ako bi tega ne bilo, bi se tudi lahko porabil za stavbo mestni svet za državnim kolo-dvorom, ki je bil namenjen za železniške delavnice. Parcela je mnogo večja, kakor ona na Mirju, in je svet tudi za stavbo mnogo ugodnejši. Stavbišče v Prulah se porabi deloma za stavbo nove ljudske šole, deloma se bo pa parceliralo in prodalo.

Z ozirom na to poročilo stavi župan primerne predloge, ki se skoraj popolnoma strinjajo z odsekovimi.

Poročevalec dr. Triller:

»Čim se torej otvori v Ljubljani na c. kr. obrtni šoli tudi strokovna šola mehanicno-tehnične ter umetno obrtne smeri, za stavbni obrt in elektrotehnično stroko, otvorilo se bo s tem slovenski mladini novo polje delavnosti, na katerem so doslej orali pri nas skoro izključno tuje. Vse-povsod v veliki industriji na slovenski zemlji moramo gledati, kako zavzemajo vsa boljša mesta stavbenikov, uradnikov, elektrotehnikov, monterjev, delovodij itd. zgolj le tuje, ki odjedajo domačinom kruh ter vrhutega le prepogostoma zastrupljajo s tujim duhom prideljeno jim domače delavstvo. (»Res je!«) Vsem tem žalostnim razmeram je poklicana napraviti konec nova obrtna šola; stotero in stotero domačin sinovom, ki ne zmorejo ogromnih stroškov višje izobrazbe na tujih šolah, pripomogla bo do ugodne socialne in gospodarske pozicije ter jih

rešila tako žalostno usode težaštvu oziroma množitve brezkrusnega duševnega proletarijata. »Res je!« — »Dobro!«)

Zato smo z živo željo hrepneli, da bi prej kot prej kri in meso postala lepa ideja nove obrtne šole v Ljubljani. In ako smo danes na cilju, ne smemo pozabiti moža, kateremu gre za to prva zasluga. Ta mož pa je župan ljubljanski Ivan Hribar. (Gromoviti živio-klici!) Nisem prijatelj osebnega kulta in nerad vihtim kadilnico osebne slave. Toda v tem slučaju bi obč. svetu ljubljanskemu kot poklicanemu tolmaču slovenske prestolice po vsej pravici črno nehvaležnost smeli očitati naši potomci, ako bi v tem slovesnem trenutku ne dal duška iskrenemu priznanju in občudovanju, da se je našemu županu in državnemu poslancu v najneugodnejših političkih razmerah z izredno vneto in spretnostjo posrečilo zagotoviti zgradbo c. kr. obrtne šole brez neznosnih žrtv od strani naše mestne občine. (»Tako je!« »Živio Hribar!«)

Naj bi mu bilo to priznanje skromna kompenzacija za vse skupne krivice in slepe strankarske strasti nasičene napade na njegovo javno delovanje (»Živio!« »Bravo!«), v katerem naj vztraja slovenski metropoli na čast in korist zvest geslu: »Sto come torre ferma, che non crolla giammai la cima per soffiar dei venti.« — Kakor trden stolp stojim, ki nikdar ne ukloni svojega vrha sovražnim vetrovom! (Viharno, dolgotrajno odobranje.)

Toda skoro bi bil zašel na politično polje in takoj je zopet zapustim, čim mi je predlagati zahvalo tudi še drugemu faktorju za intenzivno podporo toli važni slovenski obrtni šoli. In to je častni občan ljubljanski, sedaj finančni minister dr. Leo vitez Bilinski. Politik Bilinski ostaja tu popolnoma v strani, a da tudi kot član vlade, zoper katero stoji po vsej pravici ves sloven. narod v neizprosni opoziciji, ni zatajil častnega občana ljubljanskega ter je izkazal v najtežavnejših razmerah v tako izdatni meri svojo naklonjenost slovenskemu šolstvu, to moramo tem hvaležneje priznati. Nevljudni, ne-lojalni in nehvaležni bi bili, ako bi tega ne storili. Kdor pošteno misli, nas bo prav razumel. (Živahni dobro-klici.)

Usojam se torej predlagati:

Slavni občinski svet skleni:

I. Gospodu županu se izreka na njegovem velikem in uspešnem trudu in svrhu ustanovitve in zgradbe nove c. kr. obrtne šole v Ljubljani najiskrenejša zahvala.

II. Vljudna in vdana zahvala se izreka nadalje g. c. kr. finančnemu ministru in častnemu občanu ljubljanskemu dr. Levu vit. Bilinskemu za izposlovanje izdatne državne podpore. Naprosi se gospoda župana, da to zahvalo sporoči primernim potom Njegovih ekscelencij.

III. Gospod župan se pooblašča, da ponudi c. kr. vladi za stavbišče c. kr. državne obrtne šole v prvi vrsti 14.240 m² veliko zemljišče komende nemškega viteškega reda na Mirju. Ako vlada spozna to stavbišče za primerno, ponudi občina za nje svoto 44.527 K in če komenda to ponudbo sprejme, tudi kupi to stavbišče. Ako bi pa komenda ponudbe ne sprejela, se ponudi vladi 19.791-75m² velika parcela onega zemljišča, ki je bilo namenjeno za delavnice državnih železnic.

IV. Ko bodo vprašanja stavbišča rešena, se pooblašča župan, da takoj razpiše natečaj po načrtih ravnatelja Vojteha Dvořaka.

V. Imenuje naj se stalna stavbna komisija, ki bo nadzorovala gradbeno dela. Za vstop v to komisijo se naprosijo gg.: c. kr. prof. Jaroslav Foerster, c. kr. nadinženar Jaromir Hanuš, mestni fizik dr. Otmar Krajec, občinski svetnik dr. Ivan Oražen, c. kr. stavbni svetnik Fran Pavlin, c. kr. ravnatelj Ivan Šubic in občinski svetnik Josip Turk.

VI. Za stavbnega voditelja naj se imenuje magistratni stavbni svetnik Jan Duffé in se mu določi za časa stavbe stalna doklada mesečnih 200 K.

VII. Župan se pooblašča, da se obrne na deželni odbor kranjski z utemeljeno prošnjo za prispevek.

K besedi se oglasi občinski svetnik Kozak, ki kot ortnik topla pozdravlja ustanovitev obrtne šole, pač pa želi, naj bi se šola zgradila v mestu, na Mirju, ne pa tako daleč zunaj mesta za državno železnico.

Župan da na glasovanje najprej drugo točko, ki se sprejme z odobranjem, nikakor pa neče dati na glasovanje prve, v kateri izreka občinski svet njemu zahvalo, ker se zadovoljuje z odobranjem, ki ga mu je že prej izkazal občinski svet. Uda se šele odločnemu zahtevanju poročevalca in občinskega svetnika Šviglja, ki zahteva, da se glasuje tudi o prvi točki predloga. Prva točka zahvala županu, je bila nato

sprejeta z viharinimi živio-klici in burnim ploskanjem.

Ostale točke se sprejmejo soglasno.

Poročevalec stavi nato še dodatni predlog, da naj se regulacijski načrt z ozirom na stavbo obrtne šole izpremeni toliko, da se projektovana cesta — podaljšana Cojzova — ne zgradi samo 16 m široka, kakor je določal do sedaj načrt, marveč v isti širini, kakor je Cojzova cesta. — Sprejeto.

(Konec prihodnjic.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. julija.

+ Ljubljanska obrtna šola. Ustanovitev tega velevažnega zavoda, ki je za razvoj obrtnosti na Kranjskem in sploh na Slovenskem velikanskega pomena, je hudo razdražil nemške nacionalce. Ti ljudje ne privošijo Slovincem niti najpotrebnejših šol, celo na Kranjskem ne. No, ta jeza, ki jo zdaj razliva po nemških listih, nima nobenega praktičnega pomena in zato ne bomo trčili časa, da bi odgovarjali bedasto zale tavanje nemškega časopisja. Silna jeza nasprotnikov le kaže, kako velike koristi bo ta obrtna šola za slovenski narod!

+ Novi voditelj ljubljanske pošte. Ravnatelj g. Leban je nekako skrivnostno stopil v pokoj in se preselil v Gorico. Za vodjo ljubljanske pošte je imenovan nadkontrolor g. Štrukelj. Novi vodja je anariziran klerikalec in pri postnem uradništvu vse prej kot priljubljen. Sprčo koruptnih razmer v področju tržaškega poštnega ravnanstva se temu imenovanju prav nič ne čudimo, saj je g. Štrukelj sploh deležen posebne protekcije in sicer take, da že presega meje dopustnosti.

+ »Nomen — omen!« »Tagespost«, št. 195 od 16. t. m. prinaša s podpisom dr. R. zelo zanimiv a nas Slovence skrajno žaleč uvodni članek, kjer nas pisec naziva smrtni sovražniki tržaških Italijanov. V tem spisu poziva člankar Italijane, da bi se zjediniili z tržaškimi Nemci ter se »viribus unitis« zoperstavili vsakemu napredku in pravični zahtevi okoliških in mestnih Slovanov v Trstu. Kdor razmere in osebe v Trstu pozna, ta v. d. se pod navedeno šifro dr. R. skriva tržaški advokat dr. Fr. Rabl, predsednik nemškega društva v Trstu in veliki spletkar in smrtni sovražnik vseh tržaških Slovencev in Slovanov. Pri Slovincih sta beseda rabej in tudi nje pomen dobro znana — a le to je dobro, da zakon v ustavni državi g. dr. Rablu ne dopušča, da bi pobesil vse tržaške Slovence!

+ »Veleizdajniški« proces v Zagrebu. Pri večerajšnji razpravi sta oddala grafološka izvedenca prof. Roic in dr. Müller svoje mnenje o pisavi revolucionarnih statutov in drugih rokopisov, ki jih je sodišče dobilo v roke. Zagovornika dr. Hin-ković in dr. Popović s tem mnenjem nista bila zadovoljna, češ, da je površno in nepopolno. Sodišče je na to odredilo, da imata izvedenca primerjati karakteristike drugega revolucionarnega statuta s pismi Milana Pribičevića, nadalje prvi statut z onimi Milanovimi spisi, ki jih je izročila vojna oblast.

+ Odlikovanje. Oficial deželne vlade Fran Grebenec je stopil v pokoj in je bil ob tej priliki odlikovan z zlatim zaslužnim križcem.

— Mednarodni časnarski kongres bo letos v Londonu in sicer bo trajal od 19. do 28. septembra. Udeleženci kongresa dobe brezplačne železniške vozne listke in bodo v Londonu sprejeti z velikim sijajem.

— »Društvo slovenskih časnikarjev« ima danes v sredo ob 6. zvečer svoj izredni občni zbor, v uredniških prostorih »Slovenskega Naroda«, na kar gospode društvenike vljudno opozarjamo.

— »Politično, gospodarko in izobraževalno društvo za vodmatski okraj« priredi 1. avgusta na vrtu gospe Draškove v Bohoričevih ulicah II. veliko vrtno veselico pod geslom »Porcijunkula v Vodmatu«. Veselični prostor bo okrašen s šotori, v katerih bodo vrle vodmatske gospe in gospodične stregle posetnikom. Iz posebne naklonjenosti sodeluje pri tej veselici »Zagorski salonski orkester«. Opozarjamo zopet p. n. narodno občinstvo na kegljanje na dobitke. Keglja se vsaki večer razun sobote in nedelje.

— »Slovenec« v album. V neki notici se je »Slovenec« strašno jezil radi tega, ker je dala mestna uprava na nove ulične desčice napisati mesto dosedanjih »ulice« — edino pravo nazivanje »ulica« — edinskega števila. Sedaj je pa prišel pridni sodelavec in neumorni dupisnik »Slovenec« g. duh. sv. P. v svojem pismu iz Ike in je »Slovenec« uredniki in temeljito poznavatelje slov. jezikov čisto po domače in mimo grede (med vrsticami!) poučil, da je ljubljanski župan vsaj enkrat pravo za-

del, ko je ukazal, da se je rodila iz množice, ulice, edino prava slovanska ulica. — Ribničan.

— Izredni občni zbor Narodne delavske organizacije v Ljubljani se je vršil 18. t. m. v nedeljo v veliki dvorani »Mestnega doma«. Zborovanje je otvoril g. Juvan, opomnil, da je bil občni zbor ob napovedani uri nesklepčen, ter konstatiral sklepčnost drugega zbora, ki se sešel čez pol ure, pri vsakem številu članov. Pozdravil je navzoče, razložil in pojasnil zborovalcem delovanje N. D. O. v tem času, omenil ustanovitev podpornega bolniškega fonda, in dal besedo g. Škrlu. Ta je jako poljudno in temeljito naslikal razvoj, početek in ojačenje N. D. O. Ko je društvo nastopilo je šlo komaj 300 članov, a v kratkem je začelo rasti število onih, ki so uvideli čiste cilje in blag smoter N. D. O. Množil in širil se je imenik društvenikov in se še vedno množi. Omenil je nato krepko organiziranje posameznih stanov, katero je tudi izborni uspeh, kakor nam kaže n. pr. organizacija uslužbenecv električne cestne železnice. Obenem se je začelo tudi delovati za gmotno in delavno izboljšanje mitničarjev. Izrekel je zahvalo narodnim odvetnikom, ki se zavzemajo za pravice članov N. D. O. in prevzemajo brezplačno zastopstvo pred sodiščem. Očrtal je razvoj in početek mladeniške organizacije, katere čvrsto napreduje. Zahvalil se je požrtvovalnim akademikom, ki vzgojevalno delujejo pri tej mladeniški organizaciji, jo s tem krepe in ojačujejo. Dokaz njenega napredka in zmognosti so javne predstave, katere je priredila organizacija med letom. Dosegle so lep moralen in gmoten uspeh. N. D. O. je sklicala tekem leta tudi več dobro obiskanih shodov, posebno povdarja govornik onega, na katerem so socialisti glasovali proti znani resoluciji o podraženju živil. Tudi na deželi je priredil 4 shode in sicer dva v Trzinu in dva v Zagorju. Kar se tiče uprave N. D. O. je omenil, da se preseli N. D. O. s 1. avgustom t. l. v »Narodni dom«, kjer bo imela svojo pisarno. Končno je bodril člane, da se povsod in krepko zavzemajo za narodno delavsko organizacijo, v kateri okrilju ima zaveden naroden delavec najboljše in najzanesljivejšo zaščito. Kot zastopnik narodne tržaške delavske organizacije je posetil zborovanje g. Radešček iz Trsta. Orisal je v kratkih, a jedrnatih potezah položaj slovenskih delavcev — trpinov — v predilnici v Ajdovščini, katere izkorišča in izsesava že nad 15 let tuje brezvestno tovarniško vodstvo. Pojasnil je početek in razvoj njih stavke pod vodstvom narodno delavske organizacije tržaške, v kateri se vedno in odločno vstrajajo, dasi jih vodstvo tovarne, posebno pa znana Ammann in Kovač z vsemi mogočimi zvijačnimi sredstvi zvablja v prejšnji jareni. Po živahno odobranem govoru g. Radeščka je priporočal g. A. Ribnikar, da se izvoli predsednikom g. R. Juvan, katero priporočilo so zborovalci z burnim priznanjem sprejeli. Temu so sledile nadomestne volitve. Soglasno so bili izvoljeni: kot predsednik g. R. Juvan, kot odborniki gg. Škulj, dr. Fetič, Frankheim, Moravec in Oeppek. Kot namestniki gg. Kralj, Menart, Lavtižar in Gerbač. V nadzorništvo gg. Verčič, Ogrizek, Jakopič in Bricej, v razsodišče gg. Dr. Zerkelj, Skubic in Jaklič. Novo voljeni predsednik g. Juvan je nagovoril v krasnem nagovoru zborovalce, ter jih bodril in vnelal za vsestransko, skupno in nesebično delo v organizaciji, opomnil jih njihovih dolžnosti do sebe in naroda, katerega sinovi so, ter jih prosil, da žrtvuje vsak kolikor možno za uspeh in blagor delavca in celokupnega slovenskega naroda. Nato se je razvila jako živahna debata glede ustanovitve bolniškega podpornega fonda in glede poslovnika za sluge, uradnike in odbornike. Pri bolniškem fondu se je šlo zato ali naj bo ta obvezen za člane ali prostovoljen. Po daljšem ukrepanju so sklenili, da bo fond za sedaj prostovoljen. Glede poslovnika za sluge, uradnike in odbornike pa so pooblastili odbor, da se posvetuje in potrebno ukrene. Z viharinim odobrovanjem, kateremu ni hotelo biti konca so sprejeli nato zborovalci resolucijo, katero je predlagal g. Ribnikar glede umazane nastopa klerikalecv v zvezi z dr. Ambroschitschem v trgovski zbornici glede diferenciranja davka. Dalje se je sprejela resolucija, katero je predlagal g. Škrlj v imenu delavstva in ki se glasi takole: »Delavci, člani N. D. O. v Ljubljani na izrednem obnem zboru v »Mestnem domu« dne 18. julija 1909, izrekajo svoje simpatije s štrajkujočimi tovariši v Ajdovščini, ter jim žele gotovega uspeha v korist njim samim, kakor tudi v zadoščenje cele Narodne delavske organizacije v znak njene moči in solidarnosti. Cela slovenska domovina simpatizira z bojem za obstanek, ki ga vodijo ajdovski trpini

ti Aramannu Kovačič in ostalim prištevalem in zajedalkam sloveskega delavstva. — Prepričani, zmagava pravica, ki je na strani naših tovarnišev, jim bratsko kliče: »Vstrajajte in zmagajte!« S tem je izredni občni zbor po zahvalnem vspodbudljivem končnem govoru predsednik G. Juvana ob polu ene polne zaključil.

— **Opozarjamo** na današnjo sejo občinskega odbora N. D. O., ki se ob 8. zvečer v društvenih prostorih na Dunajski cesti. Včeraj smo pomoma naznanili sejo.

— **Prva mednarodna lovska razstava** na Dunaju leta 1910 obeta biti vsakom oziroma najsičajnejša prireditev svoje vrste. Protektorat je prevzel cesar sam. Razstava je v prvi vrsti namen, pokazati svetopisnem lovu v narodnem gospodarstvu. Obsejala ne bo le strogo lovski predmetov, temveč vse, kar je povezano z lovom v zvezi. Udeležbo domačega tudi vse zunanje države, Angleska, Francoska, Italija, Japonska, Rusija, pa tudi Amerika, Japonska. Da se ogromno lažje zmagata, so se po vseh deželah ustanovili deželni komiteji, ki so naloge, zbrati in vrediti domač material in vredenega poslati na razstavo. Ustanovna seja deželnega komiteja za Kranjsko se je vršila 17. t. m. ob 9. uri v sejni dvorani k. k. deželne vlade pod predstvom kneza Hugona Windischgratza. V glavni komitej je bilo vseh 56 gospodov iz krogov lovcev prijateljev lova brez razlike narodnosti. Temu glavnemu komiteju predseduje knez Windischgratz, za podpredsednika pa so bili voljeni deželni glavar dvorni svetnik pl. Suklje, odbornik dr. Ivan Tavčar in baron Apfaltrern. Tajnikom je bil voljen deželni poslanec Schollmayer, Lichtenberg. Glavni komitej je bil v tri subkomiteje in sicer v subkomiteje za aranžma: temu načeljuje predsednik »Kranjskega društva za lovstvo« grof Margheri, njegov namestnik je podpredsednik »Slovenskega lovskega društva« dr. Ivan Lavrenčič. Drugemu subkomiteju, ki prevzela financiranje, žurnalistično potovanje na Dunaj, načeljuje, namestnik g. Otnar Bamberg sen., njegov namestnik je dr. Hubert Souvan. Tretji subkomitej, ki ima nalogo potovanja med deželnimi komiteji, posrednim odborom na Dunaju, seje iz gospodov Otona barona Apfaltrerna in dr. Karla barona Borna, sta obenem tudi člana dunajskega srednjega odbora. V glavnem komiteju srečamo izmed Slovencev zavezanec prej omenjenih funkcionarjev se drž. poslanec župana Hribarja, župnika, komere, svetnika Povše in dr. Susteršiča, predsednika trgovnice Lenarčiča, predsednika prometnega društva dr. Val. Krisperja, žup. gg. dr. Miroslava Lukana, dr. Rana Robido, Ivana Rusa, župana iz Brezje, veletržca Fr. Urbanca itd. Velikim temu, da je bilo razposlanih mnogo vabil na ustanovno sejo deželnega komiteja, sta se je udeležila iz Slovencev le dva, dr. Val. Križar in dr. Ivan Lavrenčič. Taka razbrižnost ni na mestu in nam je vsakom oziroma v kvar. Naša sveta dolžnost je, povsod, kjer dežela Kranjska nastopi, biti v ospredju. Vse somišljenike prosimo, da so v prihodnje bolj pozorni!

— **Osuevanje barja** se sicer še začelo, a začne se prav v kratkem. Pripravljana dela so že skoraj popolnoma dovršena, in kakor čujemo, bo prvi slovesni začetek v nedeljo, 25. t. m. v navzočnosti ljubljanskega župana in velike množice oddelkih vabljenec. Spored cele slavnosti priobčimo, kakor hitro ga nam naznanijo.

— **Poziv vsem narodnim dekletom** v Šiški. Ker je zanimanje za gozdno šolstvo v Šiški tako veliko in odbor ni mogoče povabiti vsako gospodinjstvo posebej, prosimo tem potom, da se vsaka, ki bi bila pripravljena sodelovati pri veselici, oglasi pri g. Moharju v Spodnji Šiški.

Zahvala ruskim mladeničev. Prejeli smo to-le zahvalo: V nedeljo 11. t. m. smo prišli s svojim gospodarjem g. graščakom Julij Treotom na Veliko Loko, kamor je naredilo pevsko društvo »Zvon« iz Šmartna pri Litiji svoj zlet. Bratsko so poklicali naše pevce v svojo sredino in nam prišli na prsi svoje znake — slovensko trobojnico, katere nam bode v vedni spomin na lepe ure, ki smo jih preživeli od poznega večera v družbi teh dragih prijateljev — slovenskih pevcev. Pri slovesu povabili so nas, da se udeležimo 18. t. m. slavnosti podružnice sv. Cirila in Metoda v Litiji in preradi odzvali smo se temu poklicu, in ni nam bilo žal. Hvalo izrekamo tem potom cenjenemu pevskemu društvu »Zvon« iz Šmartna pri Litiji za povabilo, hvalo izrekamo častitemu občinstvu Litiji za gostoljubni sprejem, kojega se kot skromni ruski mladeniči, ki smo prišli čez granico učiti se kmetijstva nismo nadejali, hvalo g. predsedniku podružnice sv. Cirila in Metoda za lepo napitnico. Bodi slovensko na-

predno občinstvo uverjeno da bode-mo, vrnivši se v svojo domovino, radostno pripovedovali, kako prepri-jazno bratsko smo bili sprejeti med slovenskim narodom. Manjka nam besed izreči Vam naša hvaležna ču-stva. Kličemo Vam: Bog živi pevsko društvo »Zvon« iz Šmartnem pri Li-tiji, rasti in krepji se podružnica sv. Cirila in Metoda v Litiji. V Mali Vas pri Trebnjem, 20. maj. srpana 1909. Jefim Veselov, Aleksij Vorob-jev, Ivan Kostrov, Pavel Klemanov.

Gorenjska sokolska društva se zbero dne 15. velikega srpana t. l. v Trzinu. Prav je tako. Sokolska društva so prvoborilci slovenstva. Zato pa morajo v kraje, ki so v tej ali oni nevarnosti. Nekaj let sem se Trzič prav naglo preraja v narodnem oziru. Vendar še ni v nevarnosti. Še je namreč Trzičanov, ki se sramujejo svojega rodu, še jih je, ki so mladi. Nemci pa kujejo načrte, kako bi zavdali trziško slovenstvo. Prepričajmo prve, da biti slovenske krvi je Slovenec ponos, razpalimo druge v goreče Slovence in pokažimo Nemcem, da jim Trziča ne pustimo. Ne samo to. V Trzinu je bilo ustanovlje-no telovadno društvo Sokol leta 1903. V teh šestih letih ni imelo Bog ve koliko veselih dni. Bil je brez zaslonbe, brez telovadnice. No, tudi trziškemu Sokolu se zjasne vremena. Telovadnica, ki jo je pogrešal tako težko, se popne še letos iz tal. Seveda manka še dosti, da bo telovadnica popolnoma trziškega Sokola. Da bo to čimprej, tudi to naj omogoči letošnji izlet gorenjskih sokolskih društev v Trzin. Zato pa naj se pridruži temu izletu, kder je dobre volje za slovenstvo. 15. veliki srpan mora biti za Trzič in njegovo okolico veliki dan, ki se bo poznal in čutil še dolgo, dolgo. V sladki nadi, da bo tako, krepak Na zdar!

Nedeljo dne 25. t. m. bo leški dan! Koncert v korist »Aljaževem vsem domu« s sodelovanjem pevcev Zirovnicega zbora in Breznških tamburašev v dobro znani restavraciji g. Ivana Legata poleg kolodvorja v Lescah, se prične točno ob 5. uri popoldne. Tujim gostom sta jako pri-lezna vlaka v smeri Ljubljana - Je-senice in nasprotno Jesenice - Ljub-ljana, oba prihajata istodobno ob 5. uri 19 min. popoldne. Tudi za odhoda sta pripravna vlaka odhajajoča ob 9. uri 39 min. in ob 11. uri 44 min. ponoči, kder se pa boče prej odpeljati, ima na razpolago vlaka ob 7. uri 9 min. in ob 7. uri 56 min. Za vse drugo bo skrbela rodbina g. Ivana Legata.

Slov. akad. fer. društvo »Goro-tan« ima svoj redni občni zbor dne 29. t. m. v »Rutarjevi« gostilni v Dolinčičah pri Rožku točno ob 3. uri popoldne.

Zaveza avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev občni zbor bo le-tos v Mariboru in sicer 15. in 16. av-gusta.

Iz poštne službe. Poštna oddaja se je ustanovila 15. t. m. v Mraševem, pol. okraj Krško. V zvezi je z poštним uradom Sv. Križ pri Kostan-jevici. Radi tega so izločili sela Kal-ce, Naklo, Globoko in Pristava iz poštnega okrožja Leskovec in jih uvrstili okrožju pošte Sv. Križ.

Nesreča na železnici. Pred želez-niški prečnici na Lavi ob progi Celje - Petrovče se je splašil pred mimovozečim vlakom konj Franca Jagra, ki je vozil domov svojega strica A. Ahaca in neko 20letno deklico domačinko. Vrgel je voz čez prečni-ce, pri čemer je padel Ahac pod vlak in dobil tako hude poškodbe, da je v kratkem umrl. Jager in deklica sta ostala nepoškodovana.

Pobegnil je iz mariborske bolni-ce jetnik Franc Zibert iz Blance pri Sevnici. Bil je obsojen radi goljufij na 7mesečno jezo in prisilno delav-nico. Radi boleznih na pljučih so ga oddali v bolnico, kjer je ukradel ci-vilno obleko in ušel.

Požar. V Zg. Susici na Bizej-skem je zgorela hiša z gospodarskim poslopjem posestniku Kovačiču. Ogenj, ki je nastal ne ve se kako — okrog polnoči, so zapazili tako pozno, da so si ljudje rešili komaj golo življenje. Kovačič je bil le malenkostno zavarovan.

Za poštarja v Št. Petru pod Sv. gorami je imenovan bivši admini-strator Franc Tausšek.

Naša zavednost. V Žaleu je za-blestel pred kratkim — že po 20. sep-tembru — nov napis: »Hmeljarski poskuševalni nasad — Hopfenver-suchsfeld.«

Laška žrebčarna v slovenskih goriških gorah. Kako se brigajo druge vlade za povzdigo kmetijstva ozir. živinoreje nam kaže sledeči slučaj Laške, katero se kaj rado imenuje kot vzgled gospodarske zapuščeniosti in zanikarnosti. Društvo »Assoziati-one agraria friulana« v Vidmu se ta-ko zanima za konjerejo na Kobariškem, da je izdala brošuro »Il cav-allo caporettono«, jo dalo prestaviti v slovenski jezik in priobčilo v društvnih glasilih. Ta zadruga, katero gotovo podpira laška vlada, je pri-pravljena vzeti v kobariških hribih v najem velik prostor, sezidati konj-

ske hleve ter kupovati vse boljše ko-bile po Furlanskem po 1200 K. Se-veda gleda pri tem na svoj poznejši dobiček, vendar pa ima tudi domačin od tega koristi, ker se povzdigne ko-njereja ne samo v žrebčarni, marveč po celi okolici. Obenem prevzame žrebčarna prodajo v inozemstvo in omogoči s tem, da tudi kmet brez do-seđanjih neprilik svojo živino lahko in dražje proda. Od strani naše vlade se je nasprotno določilo le par na-grad v znesku po 610 K in 16 pri-znanj za vspodbudo konjerejev, kar ni v nobeni primeri z investicijo tuje države. Tako se lahko zgodi, da se pri brezbriznosti naše vlade za kmetij-ske potrebe ustanovi v slovenskih gorah laška žrebčarna.

Smrti padec. Franc Tomažič, 21letni hlapec pivarne Dreher v Tr-stu, je padel med vožnjo s tovrnega avtomobila, zadel z glavo ob rob tro-toarja in obležal mrtev na tleh.

Radi ponarejanja kron in goldi-narjev so zaprli v Trstu Petra Casar-da in njegovo ženo iz Vidna na Laškem.

Neznano utopljenko, staro okoli 26 let, so potegnili pri brvi v Celju iz Savinje.

Elektro-radiograf »Ideal«, Franc Jožefova cesta št. 1, hotel »pri Ma-liču«, zraven glavne pošte, ima od srede, dne 21. julija do petka, dne 23. julija 1909 sledeči spored: Pariški nagajivec. (Komično.) Cavalle-ria rusticana. (Drama v 15 slikah.) Dirka motorskih čolnov v Monaku. (Po naravi v 4 delih.) Nazaj k prvi ljubezni. (Drama v 19 barvstih sli-kah.) Vodja v modah. (Komično.)

Neznano kam je izginil v pone-deljek popoldne umobolni 70letni Marko Verviščar, doma v Metliki, ki ga je njegov sorodnik pripeljal v Ljubljano, da bi ga sprejeli v opazo-valni oddelek deželne bolnice. Radi prenapolnjenosti ga niso v bolnici sprejeli, na kar ga je sorodnik peljal k Češnovarju, kjer mu je najel sobo za odpočitek. Ko se je sorodnik za ne-kaj časa odstranil, je Verviščar ute-kel in se še ni vrnil. Verviščar je srednje postave, širokih pleč, brez brk, ima rujavkasto obleko, črn po-nošen klobuk, mehko belo srajco in škornje. Kdor ve kaj o njem, naj na-znani policiji.

Nepopolnšljiv tat. Leta 1882. v Ponikvah rojeni in v Videm, okraj Kočevje, pristojni Fran Mramor je šele meseca aprila prestal zaradi tat-vine svojo osmo, 15mesečno kazen in se od tedaj klatil po svetu do pred-pretekle nedelje. Ko je dospel v Ljubljano, je dobil delo pri kleparju Jakobu Flieglu, kjer se pa ni dolgo časa držal. Dospevši neke noči zju-traj ob 3. domov, je ukradel svojemu gospodarju izpod zglatva 160 K in izginil. Mramor je nevaren tat, po-sebno ker so mu znane tudi razmere po nekaterih tukajšnjih hotelih in gostilnah. Občinstvo se opozarja, da ga, kjer bi se utegnil pojaviti, takoj naznani orožništvu, odnosno policiji. Potepuh se je učil prvotno klepar-stva, pozneje pa je služil za najem-nika v raznih hotelih in prenočiščih.

Aretovan je bil včeraj 43letni hlapec Alojzij Jansa iz Loga pri Brezovici, ker je pri kupovanju ko-ruze svojega bivšega gospodarja ogoljufal za 20 K. Pobil mu je tudi šipe v kuhinji. Oddali so ga sodišču.

Prijeta tatnica čevljev. 16letna M. G. iz Karolinske zemlje je bila v službi neke tukajšnje eksportne trgo-vine s čevlji. Meseca majnika je za-čelo zmanjkovati čevljev in dognalo se je, da jih manjka že za 100 K. Čevlje je razpečevala po neki tovar-niški delavki. Po ovadbi so jih iz-pustili, ker sta še neznanovani.

Pogreša se od 4. t. m. umobolna Frančiška Hogejeva iz Malgerna pri Kočevju. Njeno bivališče naj se na-znani okrajnemu glavarstvu v Kočevju.

Velikomestno. Dne 14. t. m. je na Dunaju pobegnil 37letni upravi-telj neke delniške družbe Karel Lechner ter pomeveril, odnosno ogo-ljufal svojo trdko za 152.000 K. Lechner je srednje postave, bleđ, suhljatega obraza, ima kratke, ne-koliko sivkaste lase, angleško pri-strizene brke ter govori nemško, francosko in angleško.

S cest. Ko je včeraj hlapec Jo-žef Zorčič peljal iz Latermanovega drevoreda pretežno naložen voz na južni kolodvor, je zadel na prelazu ob Marije Terezije cesti v železniško prečnico in jo zlomil. Železnica ima 12 K škode. — V Selenburgovi ulici sta se srečala izvošček Luka Cerar in posestnik Fran Žitnik iz Vina. Vsed neprevidnosti sta trčila z vo-zovi skupaj, pri čemer se je pri Ce-rarju odrgala od voza desčica za odrambo proti blatu. Cerar ima 10 K škode. — Stolar Peregrin Bogataj je vrgel včeraj s šentjakobskega mostu v Ljubljano politersko steklenico, katere je padla pod mostom Jeroci Snojevi, ki je prala pod mostom, na glavo ter jo znatno poškodovala.

Mali Robinson. 7letnega delav-čevega sina Frana Artača, o katerem smo pred kratkem poročali, da ga po-

grešajo, so sedaj našli. Dečko se je prisedel nekemu vozniku na voz ter se odpeljal z njim v Rogatec pri Št. Jurju pri Grosupljem.

Izgubljeno in najdeno. Kontori-stinja gđ. Leopoldina Hailova je iz-gubila črno, ročno torbico, v kateri je imela dva ščipalnika. Gđ. Marija Schrankova je našla črn ženski dežnik.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljal v Ameriko 24 Slovencev in Hrvatov. Nazaj je prišlo 35 Slovencev; 15 H-ratov je prišlo iz Reke na Drenov grič, 19 pa v Ljubljano.

Delo dobe 3 kleparji; delo išče več delavcev, delavk, 2 strojnika, in razne druge moči. Naslov: »N. D. O.« Ljubljana. Znamka za odgovor.

»Slovenska Filharmonija« kon-certira danes pri vsakem vremenu v hotelu »Tivoli«. — Začetek ob polu 5. Vstop prost.

Corrigendum. V notici »200 X 2000« v predvčerajšnji številki naše-ga lista se naj čita ime odhajajočega doktorja dr. Fermeve in ne Termeve. — V včerajšnjem poročilu o sokolski slavnosti na Vrhniki se ima pravilno glasiti, da je načelnik tamkajšnjega Sokola Viktor Perne in ne Černe. Dopolniti pa je poročilo v toliko, da je bil zastopan po večji deputaciji tudi Sokol na Javerniku.

Razne stvari.

* **Grozni čin blaznika.** V Solno-gradu je ustrelil v hipu blaznosti za-sednik Fr. Hofer svoja dva sinova, petletno hčerko, svojo ženo in se na-to na oknu obesil. Pri preiskavi se je dognalo, da se je moral vršiti med njim in 18letnim sinom obupen boj. Hofer je bil pred leti že v blaznici, a je navidezno ozdravel in živel pov-sem zadovoljno s svojo rodbino v Solnogradu.

* **Velik požar v Viznici.** Dne 12. t. m. je nastal ob 7. uri zvečer v Viz-nici blizu Černovca na neznani način ogenj in vpelel nad 60 hiš z vsemi gospodarskimi poslopji. Nad 150 naj-revnejših družin je brez strehe. Ško-da, ki se le malenkostno krije z zava-rovalnino, znaša nad 80.000 K. De-želno predsedstvo je dovolilo za prvo podporo ponesrečencem 1000 K.

* **Izdelovanje demantov.** Fran-coski tovarnar grof Boismenu se je pečal za zabavo z izdelovanjem de-mantov. Posrečilo se mu je, napravi-ti pravilne kamne, ki imajo v prere-zu 3 mm. Izjavil je, da je merodajna pri kristaliziranju edino le velika temperatura električne peči in da ob-sojeni ponarejalec demantov Lemoi-ne ni bil goljuf, marveč je demante pravilno izdeloval. Boismenu je de-mante izročil francoski akademiji znanosti, da jih preišče.

* **Samomor milijonarja.** Ustre-lil se je na Dunaju 22letni baron Oskar Rothschild, sin Alberta Roth-schilda. Zaljublil se je v neko šanso-netko in jo hotel poročiti. Da bi ga odvrgli od tega načrta, so ga posla-li starši na potopovanje. Ko se je minoli ponedeljek vrnil, je prišel k očetu z isto zahtevo. Ker mu je oče ponovno odrekel svoje privoljenje, se je ustrelil.

* **Mleko in maslo iz petroleja.** »Daily Telegraph« poroča iz New Yorka, da so kemiki izumili proces, po katerem se iz petroleja da napra-viti mleko, in sicer celo boljše od kravjega, ker nima nobenih bakterij. Tudi sir se da iz petroleja baje na-praviti. Iz nekaterih ostankov petro-leja pa se bo delalo maslo. Prva taka kemična tovarna se bo sezidala v New Jersey.

Književnost.

— **Društvo »Pravnik«** v Ljub-ljani je izdalo v slovenskem jeziku novo odvetniško tarifo in sicer v obliki knjižice z abecednim kazalom in v obliki stenskega plakata. Cena tarifi je po 80 vin., kedor obenem kupi dr. Volčiča »Civilnopravne zakone« (8 K), dobi to tarifo v obliki knjižice brezplačno. — Iz objave na platnicah povzemamo, da je to društvo zadnja leta založilo tisek do 20 različnih važnih zakonov in sicer 5 v hrvatskem, druge v slovenskem je-ziku. Iz II. dela knjige »Zakoni o javnih knjigah« so popolno ali do malega pošli ponatisi: Železniške in rudniške knjige, Vzorec predlogov itd., Predpisi o konverziji hipoteknih terjatev, zato se ta II. (B) del in I. (A) Zakon o zemljiški knjigi itd.), ki sta popolno samostalna, oddajata tudi vsak posebej ter veljata v plat-no vezana po 3 K 20 h. Knjige se do-bivajo po knjigarnah in pri ured-niku dr. E. Volčiču v Rodolfovem (Novem mestu).

— **»Slovenski trgovski vestnik«** ima v številki 7 naslednjo vsebino: 1.) Kaj mora obrtnik vedeti o obrtnih in davčnih predpisih. 2.) Menični eskont. 3.) Praktična geologija. 4.) Društvo slovenskih trgovskih potnikov. 5.) Raznosterosti. 6.) Društvene vesti. 7.) Književnost. 8.) Oglasi.

— **Sokolski evangeli.** Bratom dobre volje posvetil K. Vaniček. Iz češčine priredil dr. P. Ta knjižica je izšla kot prvi zvezek »Sokolske matice« v korist telovadnemu društvu »Sokol I.« v Ljubljani in njegovemu društvu za zgradbo sokolskega do-ma. Sokolski evangeli je vzgojeva-len spis, ki pojasnjuje sokolska načela in daje navodilo za ravnanje v življenju. Krasen spis je to in vreden, da ga zlasti mladina čita in se po njem ravna.

Šolska izvestja.

C. kr. umetno - obrtna strokovna šola v Ljubljani je imela minulo 21. šolsko leto nastopne oddelke: 1. Zim-ske kurze za stavbne obrtnike; 2. od-delek za šoloobvezne dečke (2 razre-da); 3. dnevno šolo za obdelovanje lesa; 4. javno risarsko šolo za moj-stre in pomočnike; 5. dnevno šolo za umetno vezenje in čipkarstvo; 6. jav-no risarsko šolo za deklice in 7. kur-ze za izobrazbo učiteljev na obrtnih nadaljevalnih šolah. Na zavodu je poučevalo poleg ravnatelja 10 profe-sorjev in učiteljev ter 4 učiteljice; poleg teh je bilo še 9 pomožnih učiteljev in 3 delovodje. Koncem leta je bilo 191 učencev in učenk, dobilo jih je odhodno spričevalo v 1. oddelku 8, v 3. odd. 7, v 5. odd. 2. — Učni uspeh je bil povoljen pri 106 rednih učencih in učenkah, nepovoljen pri 7, ponavljalni izpit se je dovolil 7 in 2 sta ostala neklasificirana.

Deška meščanska šola v Postoj-ni je koncem šolskega leta 1908/9 imela v treh razredih 70 učencev. Na zavodu je poučevalo 6 učiteljev.

Mestna višja realka v Idriji. Di-jakov je imel zavod koncem šolskega leta 264; odlično sposobnih je bilo 18, sposobnih 169 in nesposobnih 57 di-jakov, 22 jih ima ponavljalni izpit in 8 jih je ostalo neklasificiranih. Štipendistov je bilo 8, ki so uživali usta-nove v skupnem snesku K 1661/23. Učiteljski zbor je štel poleg ravnate-lja 13 učnih moči. Letno poročilo ob-sega poleg obilnatih podatkov raz-pravo gosp. I. Tejkala: »Integracija racionalnih ulomkovih funkcij« ter »Poljudno razlago indukcijejskega to-ka« gosp. J. Nardina.

Na ptujski gimnaziji je bilo le-tos 198 učencev in sicer 153 Nemcev, 42 Slovencev, 2 Čeha in 1 Anglež. — Štajerjev je bilo 150. Z odlika je do-vršilo šolsko leto 12 učencev, sposo-bnih za višji razred jih je bilo 141, splošno sposobnih 22, nesposobnih 17, 5 jih ima ponavljalno skušnjo, 1 pa ni dobil spričevala.

Matura na mariborski gimnaziji se je končala v sredo z jako ugodnim uspehom. Maturiralo je 42 dijakov, med temi 26 Slovencev. Odličnjakov je bilo 10, med temi 8 Slovencev, 1 Slovenec je bil reprobiran, ostali pa so napravili vsi izpit s povoljnim uspehom. Slovenski maturantje so: K. Augustinčič, Baš Fr., Bratina A., Fras Fr., Holeman P., Holeman V., Ivanšek Fr., Jager Iv., Koser J., Koser L., Leskošek K., Lobnik Fr., Lukman Fr., Oštir K., Peršut A., Plohl Pet., Rezman Sl., Rihtarič Pet., Toplak Fr., Veble Fr., Vesenjak P., Zajc Joe, Zelenk o Fr. in Zorko Ivan.

C. kr. višja realka v Ljubljani. Ta zavod je koncem lanskega leta imel v vseh sedmih razredih s 15 od-delki 490 dijakov (278 Slovencev, 202 Nemca, 10 drugih). Z odličnim uspehom jih je dovršilo 29, sposo-bnih je bilo 349, nesposobnih 58, po-navljalnih izpitov 44 in 10 dijakov ni bilo klasificiranih. Štipendistov je bilo 21, ki so uživali štipendije v zne-sku 3408 K. Na zavodu je poučevalo poleg ravnatelja 19 rednih profesor-jev in 9 supletov, pomožnih učite-ljev itd. Letno poročilo obsega 2. del W. Obristove razprave: »Appenzello Befreiung«.

Telefonska in brzojavna poročila.

Turnerska slavnost.

Brežice 21. julija. Z ozirom na vašo včerajšnjo brzojavko, da je bilo na turnerski slavnosti nad 300 turner-jev, vam javljam, da jih je bilo v ce-lam samo 115. To število je popol-noma zanesljivo, ker sem jih sam štel. (Konec te brzojavke je tako spačen, da niti vsebine nismo mogli razumeti. Brzojavko je seveda spasila slavna brežiška pošta. Opomba uredništva).

Proces radi protivojaške propa-gande.

Praga 20. julija. Danes je jel go-voriti zastopnik državnega pravdnštva dr. Drbohlav. V svojem govoru je poudarjal, da ni resnična trditev, da bi bil ta proces političen. Razprava ni dognala ničesar, kar bi nudilo le sence dokaza, da bi bil proces tendenciozen. Ako se ugovarja, da bi se proces mor-al že vršiti l. 1905 ali 1906, je k temu treba pripomniti, da takrat državno pravdnštvo še ni imelo v rokah dovolj dokazanega materiala. Takisto

krivično je tudi očitano, da bi bil proces naperjen proti Čehom, saj je on, ki zastopa obtožbo, dober Čeh. Ako se povdarja, da so tudi druge stranke izvajale slično propagando, kakor obtoženci, je to navadna denunciacija, a državno pravdnstvo bo tudi proti tem strankam postopalo z vso odločnostjo, čim dobi v roke kakšne dokaze. Državni pravdnik je na to obširno razpravljal o razloku med pacifizmom in antimilitarizmom. Svoj govor bo končal jutri.

Bolgarski akademiki v Carigradu.
Carigrad 21. julija. Včeraj je prispelo nad sto bolgarskih akademikov, da se udeležijo prve obletnice turške ustave. Na kolodvoru jih je čakala nepregledna množica, ki jih je entuziastično pozdravljala.

Konec procesa radi protivojaške propagande.
Praga 21. julija. Pri današnji razpravi so govorili zagovorniki dr. Hübschmann, dr. Baxa in ostali odvetniki. Po kratki repliki državnega pravdnika se je sodni dvor umaknil na posvetovanje. Po kratkem odmoru je predsednik razglasil sklep, da se sodba razglasi v soboto, dne 31. t. m.

Tepen poslanec.
Lvov, 21. julija. Maloruski listi javljajo, da se je poslanec Petrickij na ulici stregel z gimnazijem profesorjem Homikom. Homik je dal Petrickemu dve zaušnici in mu izpulil več dlak iz brade.

Vojne priprave na Grškem.
Berolin 21. julija. »Tägliche Rundschau« javlja, da je grška vlada pozvala razne nemške, francoske, angleške, belgijske in avstrijske tvornice orožja, naj nemudoma predložijo svoje ponudbe glede dobave orožja.

Demisija francoskega ministrstva.
Pariz 21. julija. Ker je zbornica z 212 glasovi proti 176 zavrgla dnevni red, ki ga je predlagala vlada, je ministrstvo Clemenceau podalo demisijo. Predsednik Fallières je demisijo sprejel. Nov kabinet bo sestavljal ali Delcassé ali pa Briand.

Pariz 21. julija. O novem ministrskem predsedniku še ni ničesar gotovega znano. Prvi pride najbrže v poštev Bourgeois. Ker bo ta radi omanega zdravja skoraj gotovo misliti odklonil, se imenujejo kot resni kandidati Briand, Pichon in Bertheux. Največ šans ima Briand. Danes popoldne bo Fallières konfiriral s predsednikom obeh zbornic.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po »Moll-ovem francoskem žganju in soli« dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolester utešujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 1.90. Po poštenu povzetju razpošilja to mazilo lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalozgah po deželi je izrečno zahtevali MOLL-ov prepat, znanstven in varnostno znamko in podpis. 4 8-10

Svila za neveste

od 1 K 35 vin. meter naprej v vseh barvah. Franko in **že ocarinjeno** se pošilja na dom. Bogata izbira vzorcev se pošlje s prvo pošto. **Tovarna za svilu Henneberg, Zürich.** 3 131 6

Priporočamo našim rodbinam
kolinsko cikorijo.

Izvid g. dr. R. Rosenthala, vodje sanatorija »Hacking«

na Dunaju.
Gosp. J. Serravallo
v Trstu.

Podpisani rade volje potrjujem, da sem v svojem zavodu z najboljšim uspehom uporabljal Vaše »Serravallo železnato vino« posebno pri malokrvnih bolnikih in rekonvalescentih.

Dunaj, 11. novembra 1907.
Dr. Rosenthal.

Dr. J. Z., zobozdravnik, Moravska Ostrava. Natančno in temeljito sem preiskoval Vašo ustno vodo in Vaš zobni prašek, ki ju že dolgo rabim sam kakor tudi moji bolniki, zato Vam z veseljem izražam svoje mnenje: Ustni vod in zobni prašek se nahajata veliko, toda v resnici dobrih je zelo malo. Bolniki naj se torej poslužujejo le onega sredstva, o katerem je preizkušeno in večletna raba izpričala, da je v resnici dobro. In to je: »Seydlitz«.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

Tanno-chinin tinktura na lase

katera okrepjuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. I steklenica z navodilom 1 kremo. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal vin, specialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.
Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani Resljeva cesta št. 1.
poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubil. mostu. 19 29

Darila.

Upravištvu našega jista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metodija:
G. F. Lampret v Trnovem, nabral ob zopetnem svidenju z g. nadkomisarjem Jakobom Škubicem 6 K. — Vesela družba na Srednjem na Goriskem zbrala 735 K. — Dijaki »Stalčne kosarke« v Novem mestu 1653 K. — Dijaki stanujoči ob Krki v Novem mestu 34 K. — G. Leon Travner, dijak v Cerknici 2 K. — G. F. Čebulj v Kostanjevici 200 K., katere je uplatil v mali družbi nekaterikov v Severjevi gostilni blagi rodoljub g. F. T., kot odgovor Roseggerju za obrambni sklad. — Četiri vesela brača pri Štemburju v Novem mestu 4 K. — Skupaj 26987 K. — Iskrena hvala! — Živel!

Zahvala.

Blagorodni gospod Hinko Pogačnik, tovarnar v Rušah in veleposesnik tukaj, je daroval za tukajšnje šolsko mladino vsoto 70 K, za katere mu tem potom izreka priščno zahvalo

Šolsko vodstvo Lehen.
Srečko Majcen, nadučitelj.

Imri so v Ljubljani

15. julija: Hilda Petrič, strojevodja hči, 14 dni, Resljeva cesta 22.
16. julija: Ivana Pečjak, zasebnica, 26 let, Florjanske ulice 8.
17. julija: Anton Potočnik, posestnik, 42 let, Zaloška cesta 11.
18. julija: Lovro Zajc, mizar, 18 let star je v Ježici utonil. — Martin Kuhar, delavec, 72 let, Radeckega cesta 11.
19. julija: Ivan Kadunc, kajzar, 60 let llovica 47. — Anton Jakopič, nožar 74 let Radeckega cesta 11.

V deželni bolnici:
Dne 9. julija: Franja Juhant, posestnikova hči, 15 let. — Fran Ovič, tesar, 33 let. — Franc Zupan, posestnikov sin, 29 let.
Dne 11. julija: Franja Jerala, delavčeva žena, 34 let.
Dne 12. julija: Josip Spavovc, hlapec, 47 let. — Marija Gutnik, delavka, 47 let. — Neža Kristofek, delavčeva žena, 51 let.
Dne 14. julija: Franc Supančič, pomožni uradnik, 76 let.
Dne 15. julija: Metod Kušar, zasebnega uradnika sin, 2 dni.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 21. julija 1909

Pšenica za oktober 1909	za 50 kg	K 13.63
Pšenica za maj 1910	za 50 kg	K 13.94
Rž za okt. 1909	za 50 kg	K 9.86
Koruza za julij	za 50 kg	K 7.72
Koruza za avgust	za 50 kg	K 7.79
Koruza za maj 1910	za 50 kg	K 6.89
Oves za okt. 1909	za 50 kg	K 7.55

Efektiv.
5—10 vin. ceneje.

Meteorološki poročila.

Vidna nad morjem 806.2. Srednji srčni tlak 786.0 mm.

Julija	Cas opazovanja	Stanje barmetra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
20.	9. av.	737.5	16.8	sl. szahod	oblačno
21.	7. zj.	738.7	15.6	sl. szvzhod	jasno
	2. pop.	736.5	23.0	sr. jvzhod	jasno

Srednja včerajšnja temperatura 19.7, norm. 19.9. Padavina v 24 urah 26.6 mm.

Zahvala.

Za vsestransko nam izkazano sočutje povodom bridke izgube našega preljubega, nenadomestljivega soproga, ozir. očeta, brata in zeta, gospoda

Josipa Benigerja
c. kr. zemljiškega knjigovodja v p.

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem za njih tolažilo in častno spremstvo na zadnji poti najiskrenejšo zahvalo.
Posebno se še zahvaljujemo prečastiti duhovščini, osobito g. patru Ernestu za tolažilne besede in obiske ob smrti postelji prerano umrlega. Nadalje iskrena zahvala gg. uradnikom agrarne operacije za poklonitev krasnega venca ter njih udeležbo kakor tudi vsem darovalcem krasnih vencev in končno vsem, ki so od blizu in daleč prihiteli spremiti predragega rajnika k zadnjemu počitku. Vsem srčna zahvala!

V Ljubljani, 20. julija 1909.

Zahvaljoči ostali.

Slovo.
Radi nenadnega odhoda na Dunaj kličem tem potom vsem cenjenim prijateljem kakor tudi bratskim članom društva »Slavca«, »Sokola I.« in »Har. del. organizacije« presrčen Živel! in na svidenje.
U Ljubljani, 20. julija 1909.
Gjuro Hralj.

Klapec

24 let star, dobro vaje pri konjih, sposoben za vsako drugo težko delo kakor tudi sposoben za kočijaža, želi službo, najraje v Ljubljani.
Naslov pod »Sreča« poste restante, Stari trg pri Rakoku.

hiša
Vsled smrti gospodarjeve se prodaja z lepo trgovino, na zelo prometnem kraju — nekdanja last umrlega Ivana Majdiča — pripravna za vsako kupčijo.
Več pove lastnica Kristina Omersa v Kranju. 2696—1

Gostilna

se odda takoj ali pozneje v najem.

Pojasnila daje 2689 1
zaloga puntigamskega pive v Ljubljani.

Prodaj

2 posestvi na Spod. Štajerskem, obstoječi iz 2 dobro ohranjenih hiš, gospodarskega poslojpa, mlina, žage, več njiv, travnikov, gozdov in pašnikov. Eno meri okrog 250 oralov in je cenim na 45 000 K (vknjiženi dolg 36 000 K), drugo na okrog 290 oralov vredno 45 000 K (vknjiženi dolg 26 000 K). — Pojasnila daje J. Roth, mestni stavbni mojster v Celju.

Narodna knjigarna

v Ljubljani
na Jurčičevem trgu št. 3.

priporoča
kancelijski, konceptni, dokumentni, ministrski, pisemski, ovični in barvani papir.

Kasete s pisemskim papirjem.

Trgovske knjige
v vseh velikostih, črtane z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polusnje.

Odjemalne knjižice po različnih cenah.

Zaloga šolskih zvezkov in risank.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Velika izbor
vseh pisarniških potrebščin, svinčnikov, peres, peresnikov, radirk, kamenčkov, tablic, gobic, črnila itd.

Barve za šole in umetnike

Razglednice
pokrajinske, humoristične, umetniške vseh vrst od najpreprostejših do najfinjših.

Albuni za slike in dopisnice, vezane v pliš in v usnje

Poezijske knjige.

Podobice za otroke.

Leseni okvirčki za razglednice.

Risalne deske, trikotniki, palete, risalna ravnila, tuše, čopiče.

Noteti in tiskalniki.

Pređa se pod ugodnimi pogoji in s nizko ceno
enonadstropna hiša
na Sotni pri Ljubljani, Poljska cesta št. 20. 2596—5
Poisve se v pisarni dr. Frana Pečnika, odvetnika v Ljubljani, Stari trg št. 30.

Natakarica

na račun, ki lahko položi 100 K varščine se takoj sprejme.

Ponudbesprejema Franc Gostiša, gostilničar, Goranji Logatec. 2698 1

Poslovodkinja

za dobro idočo trgovino z narejeno obleko in raznim drugim blagom se odda priti dobri plači in odstotkom. V slučaju se prodaja tudi trgovina pod zelo ugodnimi pogoji.
Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«. 2:15 8

Trg. vajenec

iz dobre hiše, vešč slovenskega in nemškega jezika, ki bi imel veselje do trgovine s špecerijskim blagom in z železnino, se sprejme takoj pri Ignaciju Šitarju, trgovcu v Toplicah na Dolenskem. 2623—6

Radi prevelike zaloge po 5 in več let starega 2692—1

štajerskega vina

kakor tudi izbornega

cvička

iz vinogradov gosp. Regerika na Trški gori, katerega sem točil do sedaj po 96 v liter, točim sedaj po 80 v liter.

Ker imam v kletih priznano dobro vino ga priporočam sl. občinstvu in prsim za obilen obisk

Franc Čanžek,
gostilničar pod Rožnikom.

Pomočniški zbor gremija trgovcev v Ljubljani.

Vabilo

izvanrednemu

občnemu zboru

pomočniškega zbora gremija trgovcev v Ljubljani

ki se bo vršil 2697

v četrtek, 5. avgusta t. l.

ob polu 9. zvečer v areni Narodnega doma.

Dnevni red:

1. Volitev odbora in sicer: načelnika, namestnika in petero odborikov.

2. Volitev 6 odborikov in treh namestnikov v razsodišče.

V Ljubljani, 20. julija 1909.
Karel Tekavčič, načelnik.

Ivan Volk, zapisnikar.

Na debelo in drobno po nizkih cenah priporočam svojo bogato zalogo

trgovino

z galanterijskim in vseh vrst kramarskim blagom in pleteninami. 30

Devocionalije

in vse vrste blago za božja pota.

Tvorniška zaloga kranj. glavnikov.

Anton Skof

»Kronst. Jovnikarjev naslednik«

Dunajska c., v bliži gostilne »št. 6«

Dva
kleparska pomočnik
sprejme takoj v trajno delo 2702
Rožina, klepar v Sp. št. 2702

Kuharica

z večletnimi izpričevani boljših želi službo pri kaki boljši rodbini.

Naslov pove upravništvo »Slov. venskega Naroda«. 2699

Dobro ideča

gostilna in mesarija

v prav živahnem večjem trgu. Kranjskem se pod dobrimi pogoji odda radi rodbinskih razmer.

Vprašanja pod »M. Z. št. 10« na uprav. »Slov. Naroda«. 2614

Takoj se sprejme krepak 14-let star deček s primerno šolsko brazbo kot 2651

učene

v trgovino mešanega blaga.

M. ŽIGON v Škofji Lobi

Lep hlev

za dva konja in

dve šup

s podstrešjem za krmo, se odda takoj

Več pove D. Rovšek, fotograf Kolodvorskih ulicah št. 35. 2611

Koncesijonirana

posredovalnica za službo

»Opatija« »Opatija«

Ivana Kudrna

Vila Starčević

priporoča in namešča vse vrste mešanih in ženskih služb v hotelih, restavracijah vilah in privatnih hišah v Opatiji in v okolici. 2610

J. Zamljen

čevljarski mojster

v Ljubljani, Kongresni trg št. 13

se priporoča za vsa v svojo stroko spadajoča dela. 30

Jzdeluje prave gorske in telovadske čevlje.

Ceno posteljno perje

zajamčeno novo in brez prahu, kilo svega perja, puljenega K 1.40 in boljše K 2.40; kilo polbelega perja, puljenega K 4.40; kilo boljše belega perja, puljenega K 6.40; kilo belega perja, kakor puh K 8.—; kilo belega napel puha, belega K 10.—; kilo napel maha, svega K 5.2, kilo puha svega K 6.— in K 8.—, kilo puha svega K 10.— kilo prsnega puha K 12.—

Narejene postelje

iz gostonitega rdečega, višnjevega, rumenega ali belega inleta (nankinga), pernica, velikosti 170x116 cm z 2 zglavnicama, te dve 80x116 cm, zadosti napolnjeno, z novim, sivim očiščenim, košatom in stanovitnim perjem K 16.—, napel maha K 20.—, maha K 24.— pernica sama K 9.—, 12.—, 14.—, 16.— zglavnica K 3.—, 3.50, 4.— razpošilja po povzetju, zavojnina posebej, tvornica posteljno perje 1594—

Anton Polednak
Graz, Mariahilfstrasse 11 E.

Prodajalna

na Jurčičevem trgu

se da s 1. avgustom t. l.

z vso opravo vred

v najem.

Ponudbe na upravništvo »Slov. Naroda«.

Razglas.

V Perenti (občina Kastav) se prodaja posestvo

obstoječe iz novograjene enonadstropne hiše, s hlevom, vodnjakom, vrtnim salonom, kegljiščem, velikim vrtom in dvoriščem. Posestvo leži ravno pod železniško postajo Matulje, ob državni cesti Matulje-Mihotiči, ter je pripravno za vsako trgovsko podjetje, posebno tudi za gostilno ali za večjo trgovino z lesom ali vinom. Cena je nizka, pogoji plačanja jako povoljni. Več pove Vjekoslav Osojnik p. d. Gajanič, trgovec v Perenti, pošta Frančič. 2.38-16

Za šport in promet.

Zaloga koles

Fuch, (Styria), Globus, Regent in drugih specialnih znamk ter posameznih delov.

Izposojevanje koles prejem koles za emajliranje, ponikanje ter popravila

55 solidno in ceno. 1590

Karel Čamernik

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9.

Sobnoslikarska in pleskarska tvrdka

Speletič & Remžgar

Rimska cesta šte. 16 v Ljubljani

se priporočata slavnemu občinstvu za vse v to stroko spadajoča dela v Ljubljani kakor na deželi.

Delo solidno! 1296 17 Gene primerne!

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvoček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1909.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.)

10.30 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak (čez Podrožico), Celovec.

12.30 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

1.30 dopoldne: Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico), Celovec, Prago, Draždane, Berlin.

4.00 dopoldne: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

6.30 dopoldne: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

8.30 dopoldne: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

10.30 dopoldne: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

12.30 dopoldne: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

2.30 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, (čez Podrožico), Celovec, Prago, Draždane, Berlin.

4.30 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

6.30 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

8.30 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

10.30 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

12.30 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

1.30 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

3.30 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

5.30 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

7.30 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

9.30 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

11.30 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

1.30 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

3.30 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

5.30 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

7.30 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

9.30 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

11.30 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

1.30 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

3.30 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

5.30 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

7.30 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

Slovenci! Kupujte in zahtevajte po vseh trgovinah edino ime Ivan Kebrovo

najboljše čistilo za čevlje in usnje à 24 vin. v prid družbi sv. Cirila in Metoda.

Predstave ob delavnikih:
ob 4., 5., 6., 7. in 8. uri
Ob nedeljah in praznikih:
ob 10. in 11. uri dopoldne in ob 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. uri popoldne.
Vsako soboto in sredo nov program
Slike se dobivajo samo iz prve svetovne pariške tvornice Pathé Frères.

Prvi Kinematograf Pathé
prej „EDISON“
Dunajska cesta, nasproti kavarne „Evropa“.

Cene prostora: I. prostor 50 h, II. prostor 30 h; I. prostor otroci 30 h, II. prostor otroci in vojaki do nedelje 20 h. — Vsak četrtek in soboto od 3. do 6. predstave za učence po znižani ceni: I. prostor 20 h, II. prostor 10 h. — Abonementni listi: I. razred 12 komadov za 5 K, II. razred 12 komadov za 3 K. 2693

Razne prevode

iz nemščine v slovenščino orkularjev, pisem in drugih tiskovin uskrbi ceno v tej stroki izvešban aradnik.
Naslov v upravnistvu „Slov. Naroda“

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fond: 44.437.036 01 K zplačane odškodnine in kapitalje 98.323.486 45 K
Po velikosti druga v ajmna zavarovalnica naše države
z vseslovenske-marečne uprave.
Generalni zastop v Ljubljani, ligar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Slovenskih ulicah šte. 12.

12-82

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škoda cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatke podpore v narodne in občinske namene.

A VIII 304/9/19.

2700

Razglas.

V zapuščinski zadevi po dne 25. marca 1909 v Ljubljani zemrli posestnici Ivani Langof in Novega Udmata, šte. 49 dovoljuje se

prostovoljna sodna dražba

zemljišča vlož. šte. 216 kat. obč. Udmat, ki obstoji iz hiše št. 49 v Poljskih ulicah v Novem Udmatu z vrtom in stavenim prostorom pri tej hiši (parcela šte. 157/48 hiša, 157/25 in 157/26 kat. obč. Udmat)

Prodaja se vrši na licu mesta v Novem Udmatu šte. 49, dne 27. julija 1909, popoldne ob 4. uri.

Izključna cena znaša 1400 K, pod to se ne prodaja. Kot vadij položiti je pred pričetkom prodaje 1400 K v roke sodnega odposlanca.

Natančnejši dražbeni pogoji se lahko vpogledajo pri sodišču.

Na zemljišču vključenim upnikom je pridržana njih zastavna pravica ne glede na skupilo.

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani, oddelek VIII
dne 16. julija 1909

Št. 9349.

2678-2

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje službo

okrožnega zdravnika v Kočevju.

S to službo je združena plača 1200 K in aktivitetna doklada 200 K. Prosilci za to službo naj pošljejo svoje prošnje podpisane mu dežel-nemu odboru

do 2. avgusta 1909

ter dokažejo svojo starost, upravičenost do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, nemadeževano življenje, dose-danje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Razpisano mesto je nastopiti 1. septembra 1909

Deželni odbor kranjski v Ljubljani

dne 14. julija 1909.

Opr. št. A I 121/9/16

2701-1

Oklic,

s katerim se sklicujejo sodišču neznani dediči.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani naznanja, da je umrla dne 2. februarja 1909 Helena Svetlin, prej vdova Bohinc tudi Wohinz roj. Kaplan v Ljubljani, Florijanske ulice 24, ne zapustivši nikake naredbe poslednje volje.

Ker je temu sodišču neznan, ali in katerim osebam gre do njene zapuščine kakšna dedinska pravica se pozivljajo vsi tisti, kateri nameravajo iz katerega koli pravnega naslova zahtevati zapuščino za se, da naj napovedo svojo dedinsko pravico v enem letu od spodaj imenovanega dne pri podpisnem sodišču in se zglase izkazavši svojo dedinsko pravico za dediče, ker bi se sicer zapuščina, kateri se je med tem postavil za skrbnika gosp. Ivan Stiene, o. kr. davčni pristav v p. v Ljubljani obravnavala z onimi, ki se zglase za dediče in izkažejo naslov svoje dedinske pravice, ter se jim pri-sodila, dočim bi zasegla nenastopljene del zapuščine, ali če bi se nikdo ne zglasil za dediča, celo zapuščino država kot brezdedično.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, oddelek I.
dne 17. julija 1909.

Št. 594

1682-2

Razpis službe.

Razpisuje se služba

občinskega zdravnika za sodni okraj Kobarid.

Letna plača znaša 2000 K s lastno lekarno. Nadaljni zaslužki so sraven zdravniške prakse, cepljenje kozic, različne sodnijske komisije ter zaslužki raznih zavarovalnic.

Pogoji in pojasnila so na razpolago pri županstvu trga Kobarid. Prošnje je vložiti

do prvega avgusta 1909.

Županstvo trga Kobarid

dne 15. julija 1909.

Župan: Janko Gruntar.

Prva češka tvornica reklamnih trakov

S. Čamperlik,
Praga VIII.

Najcenejše vezanje in najkoristnejša reklama. 4457 34
Ceneje nego motvoz.

368 10

Vsa

parketska dela

prevzena ter tudi daje material

Josip Puh

Graška ulica št. 20
Ljubljana.

Cena! Solidaci!

Pristni kranjski

lanenooljnati firnež

Oljate barve

v posodah po 1/2, 1 kg kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve

za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci

in papir za vzorce.

Čaki

pristni angleški za vozove, za pohištva in za pode.

Steklarski klej

(kit) priznana iz strokovno preizkušeno najboljši.

Karbolinej

prve vrste

Mavec (gips)

za podobarje in za stavbe.

Čopiči

219-55

domačega izdelka za zidarje in za vsako obrt

priporoča

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Zahtevajte cenike!

ople in lužne kopeli kopališče Stubica na Hrvaškem.

Postaja Zabok in postajališče Zagorjanske železnice Kopališče Stubica.

Sezija od 1. maja do 30. oktobra.

Na vrelci 53° C toplote in lužne kopeli so pripravne posebno za zdravljenje protina, reumatizma, ischias, dalje ženskih bolezni, kroničnih katarjev, ekzudatov, živčnih bolezni, mišičnih bolezni, prebolelosti. Najboljša poraba vrelskega mahovja, enakega onemu v Franciji varih. Kopališki zdravnik. Zdraviliška godba. Prekrasen gozdni park, najlepša okolica. Najcenejša brezkonkurenčna prav dobra prehrana in stanovanje.

RADIOAKTIVITETA.

Na od K 1— naprej. Pojasnila in prospekte daje kopališka uprava kopališča Stubica na Hrvaškem. Pošta Zabok. Brojovna postaja Stubica. Postaja za interurbani telefon. 1510-27

